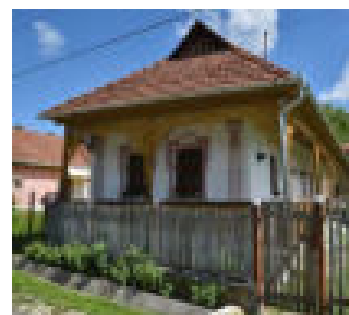
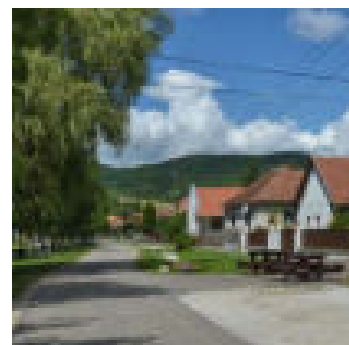
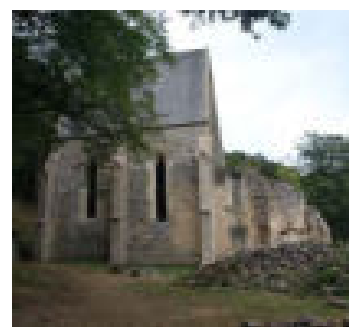
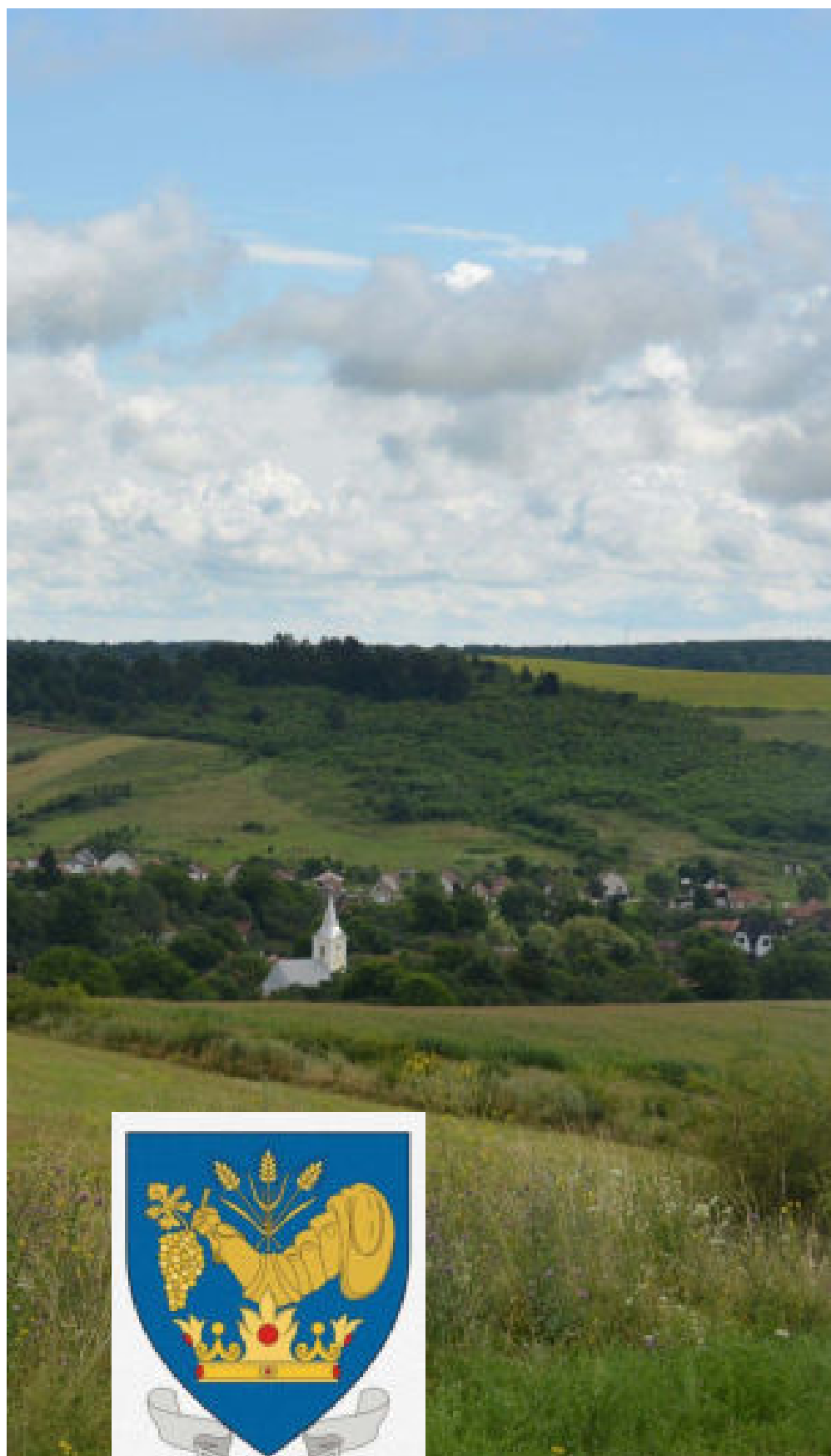

MARTONYI

TELEPÜLÉSKÉPI ARCULATI KÉZIKÖNYV
2017.

KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Martonyi lakosok!!

Kedves Barátaim!

2017 év a település életében jelentős sarokpont lett.

Az Országgyűlés a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvényben meghatározta, hogy minden magyar településnek meg kell fogalmaznia a településképi identitását, majd ezt követően a partnerek bevonásával, valamint helyi szabályozással meg kell határozni a településképi fejlődési irányát, a hagyományokon alapuló, de a jövőképet is tartalmazó fejlesztések formáját.

Minden településnek saját magára szabott településképi fejlesztést kell meghatározni.

Jelen Településképi Arculati Kézikönyv a települmúltjában gyökerező értékeinek a feltárása, az információ feldolgozása és rendszerezése mellett tartalmazza a településképi fejlesztések irányát is példákkal bemutatva a javaslatokat.

Ez a Településképi Arculati Kézikönyv lesz majd az alapja a településképi rendeletnek, mely a település közmegegyezésen alapuló fejlesztési szabályzata lesz.

Kérem, fogadják szeretettel, és saját, egyéni fejlesztéseik, beruházásaik, vagy csak egyszerűen saját környezetük rendezése során vegyék e kézikönyvet elő és merítsenek belőle ötleteket, hogy Martonyi saját magunknak, valamint az idelátogató nagyszámú vendégnek sajátos és egységes településképet mutasson!

Martonyi, 2017. augusztus 25.

Vécsei István
polgármester

TARTALOMJEGYZÉK

1. Bevezetés, köszöntő
2. Martonyi bemutatása
3. Általános településképi
 - A környező táj leírása
 - A település és a táj kapcsolat
 - A település gazdaság
 - A település lakossága
4. Örökségünk
 - Épített örökség
 - Régészeti örökség
 - Helyi épített örökség
 - Természeti örökség
5. Településképi szempontból meghatározó területek
 - Meghatározó terület és helyi védelem
 - Átéptelt terület
 - Intézmény és zöldterület
 - Külterületi területek (*Legelők, kaszálók, erdők, cserjések*)
6. A településképet befolyásoló épített és természeti környezet meghatározó elemei
 - Lakóépületek, melléképületek építészeti részletei
 - Intézmények, sajátos épületek és építészeti részletei
 - Közterületek és sajátos építmények
 - A belterületi természeti környezet
7. Ajánlások
 - Az épített környezet, általános ajánlások
 - A közterületek, közterületi elemek
 - A külterület, a természeti környezet
 - Helyi és országosan védett értékek felsorolása
8. Jó példák bemutatása_építészet
9. Jó példák bemutatása_közterület
10. Jó példák a bemutatása_természeti környezet

BEVEZETÉS

' Tartsd meg, ami jó, dobd el, ami nem hasznos.'

Martonyi címere:

álló, háromszögletű, kék színű katonai pajzs, amelynek talpában háromlevelű, vörös ékkövekkel díszített, aranykorona lebeg. A koronára jobbra forduló, páncélos, arany férfikar támaszkodik, amely egylevelű, arany szőlőfürtöt tart. A könyökhajlásból három arany búzalkalász emelkedik felfelé. A pajzs alatt egy szalag lebeg Martonyi felirattal.

A szőlőfürt utal a vidék dombjain történt szőlőtermesztésére, a kalászok arra, hogy a község síkságain gabonát termeltek, a korona pedig arra, hogy egykor királyi birtok volt.

A fenntartható fejlődés biztosítása, az élhető, jó minőségű környezet kialakítása, a természeti, táji és építészeti értékek gyarapítása és védelme mindannyiunk felelőssége. Kulturális örökségünk sokféleségének és gazdagságának megőrzése mellett is lehet és kell új értéket teremteni a következő nemzedékek számára.

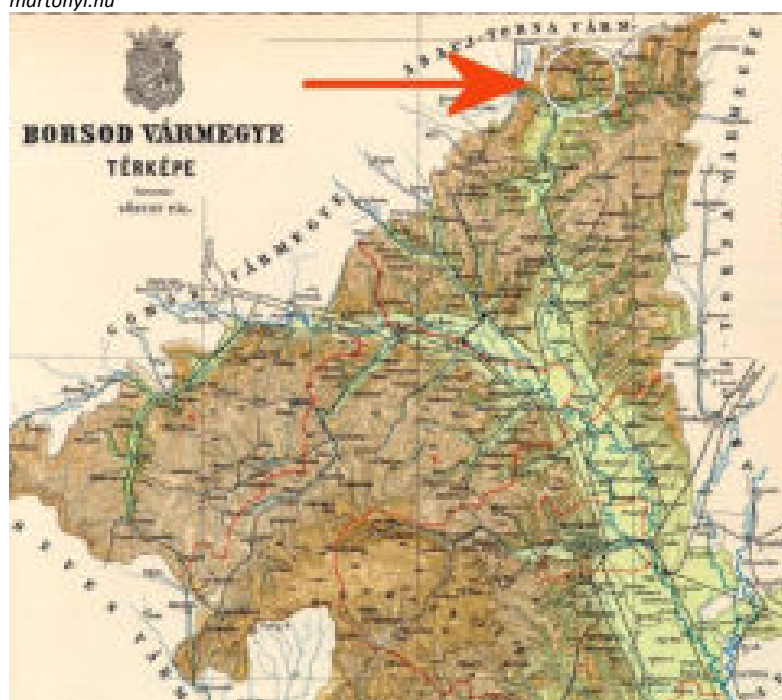
Az építés közügy, hisz azzal, hogy a lakhatásunkat, vállalkozásunkat létrehozzuk, pihenésünket, kapcsolódásunkat biztosítsuk, megjelenünk a látványban tömeggel, anyaggal, színnel, kerttel, zöldfelülettel, egyebekkel. Ezért nem mindegy, hogy mit, mekkorát, milyet alkotunk.

A településképi arculati kézikönyv egyrészt példatár, másrészt útmutató segédlet ahhoz, hogy a feltett kérdésekre megtaláljuk a megfelelő válaszokat. E kézikönyv a helyi értékeket, sajátosságokat, hagyományokat felkutatva és kiértékelve ad ajánlásokat a település fejlődéséhez, szebbé tételéhez.

MARTONYI BEMUTATÁSA

martonyi.hu

Gönczy-féle térkép részlete

Fekvése:

Martonyi község Magyarország északkeleti csücskében, Borsod-Abaúj-Zemplén megye északi határánál fekszik, Miskolctól 50 km-re. A település területének északi része hegyes, dombos, déli része síkság, a terület lejtése a Rakacai-tó felé egyenletes. A Szalonna – Meszes közötti közlekedési útról, a Rakacai-tó északi oldalánál egy bekötő úton lehet megközelíteni. Zsákfalú, csak bevezető útja van. Kétutcás település, melyek a dombok közötti völgyekben húzódnak végig. Bevezető útja a község elején kettévág, balra, észak-nyugati irányban két párhuzamos utca fut tovább, mindkettő neve Fő út, jobbra pedig észak-keleti irányban szintén kettévág, egyik a hosszú Völgy utca, másik a rövidebb Akác utca. Az elágazásnál található a Katolikus templom, a buszforduló és egy emlékmű. Az Akác utca kétoldalas beépítettségű, a Völgy utcának csak a nyugati oldala épült be, mert másik oldala mélyfekvésű, vizenyős terület. A falu legrégebbi része a Fő út, melynek mindkét oldalán hosszú telkes telekszerkezet alakult ki, melyen az északi oldalhatárra épült hosszú-házas beépítés a jellemző. A Fő út déli része egészen széles, itt a két párhuzamos úttest közrefogja a hegyekből lefutó patakokat. A Református templomnál az út kettévág, és a keskeny köztes részben találhatjuk a Lelkeszi hivatalt, a Polgármesteri hivatalt, az Orvosi rendelőt, a Kultúrotthont, és egyéb épületeket, néhol átkötő utakkal, hidakkal

a két utca között. A Fő út két párhuzamos ága északon kiterelődik, és messzebbre elválík egymástól. A sportpálya előtt van az utolsó kis összekötő utcaszakasz.

Története:

A terület már az őskorban is lakott volt. Az első írásos adat 1249-ből származik, neve egy adásvételi szerződésben olvasható, mely szerint a Szalonnához (Zolouna) tartozó Mortun földet az Örs úr nemzetségbeliek eladták Tekus sárosi ispánnak, és ekkor leírták határait is.

A falu 1273-ban Zenthmartonként szerepel egy levélben, amelyikben IV. (Kun) László király visszaadja Tekus fiainak az V. István király által elkobzott birtokot. Tíz évvel később azonban ismét Mortun alakban olvasható a neve a Mile község határát leíró jegyzőkönyvben. Írott források szerint a község határában lévő klastrom templomát Szűz Mária tiszteletére szentelték. Ez az építmény a Háromhegyi pálos templom- és kolostorrom. A kolostort Martonyi nemesek, Tekus fiai alapították 1341. előtt. 1347-ben épült fel gótikus stílusban.

1402-től a Bebek család kezén van a falu. A család egyik ága Mátyás királytól bányászati jogot nyert a falu határában lévő barnavasérc kitermelésére. Az 1950-es évekig folyt a környéken a bányászat a diósgyőri vasmű számára. Ezt a bányát az ott talált tokos balta tanúsága szerint már a bronzkorban is fejthették.

A török korban hódoltság terület lett. 1577-ben a települést hatalmas jégverés pusztította, és ekkor a község lakói elszegényedtek. A XIX. század közepén több birtokos (Vatay, Ragályi, Széky, Dobozy) család kezén volt. A két világháború között egy római katolikus és egy református elemi iskolája volt.

Természet:

A község az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó – 520 m magas – Szárhegy déli lábánál fekszik. A

fentrol.hu_1963

természetvédelmi terület a község Fő útjának északi végénél kezdődik. Martonyi erdejében található a hármaskör, Borsod-Torna-Abaúj régi vármegyék találkozási pontja. A település közigazgatási területének nagy része külterület, a belterülete elenyésző nagyságú. Az északi részen fekvő hegyeket, dombokat szinte egész nap körbejárják a Nap sugarai, ezért is kiválóak a szőlőművelésre. Ezt bizonyítják az itt-ott felbukkanó pince-házak. A hegyek, dombok mintegy körülölelik a völgyekben húzódó belterületi lakott részeket. A magasan fekvő rétekről csodás panoráma nyílik körben a síkság felé, és a Rakacai-tó is. Nincs szennyező ipari termelés, így tiszta levegőben élvezhető a látvány.

E kézikönyv feltárja a helyi sajátosságokat, jellegzetességeket, hogy azokon keresztül, illetve a jó példák bemutatásával, megőrizve a hagyományokat, örökségeket új értékek teremthetők.

A településen vezetékes víz és gáz, elektromos áram, vezetékes kommunikációs hálózat található.

A településen működő közintézmények: Polgármesteri hivatal, közösségi ház, orvosi rendelő, élelmiszer üzlet, kocsmák. Két templom és egy temetője van.

A település útjai aszfalt burkolattal vannak ellátva, a csapadék vizet nyitott árok vezeti el a patakba.

A település tengelye a csendes csordogáló patak a maga természeti környezetével.

Összegezve a település és lakossága harmonikus egyensúlyban él a természettel, egymásra vannak utalva. A település fejlesztésének az iránya is a természeti adottságok kihasználása, és a kulturális örökség bemutatása.

ÁLTALÁNOS TELEPÜLÉSKÉP

Környező táj leírása

Martonyi a Szalonnai hegység dél-keleti oldalán fekszik, az Edelényi járásban. A település a Szár-hegyről induló völgyben fekszik, tőle délre a Rakacai-tó mesterséges vízfelülete terül el.

Martonyi községet összefüggő természeti környezet veszi körül. A környezet természetvédelmi őrzését az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi szolgálata végzi.

A Rakacai tároló a Rakaca patak völgyében található, a patak duzzasztásával jött létre. A Szalonnai hegy túlsó oldalán a Bódva patak völgye húzódik.

A környező táj részben erdőséggel fedett, részben rétek, legelők illetve mezőgazdasági földek találhatók. E legelők az állattartás újraindulásával tarthatók fenn, tehát az emberi

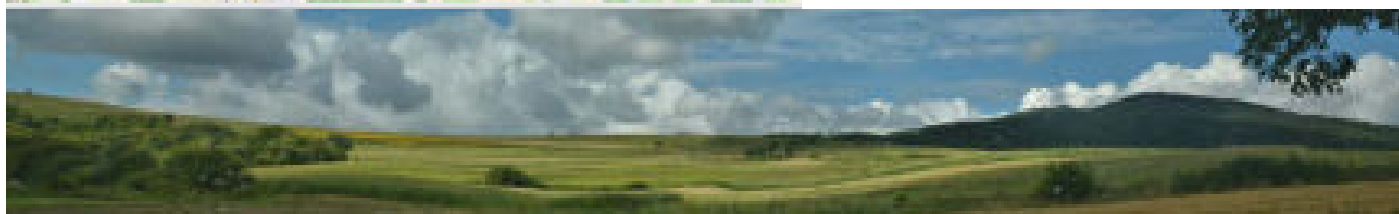
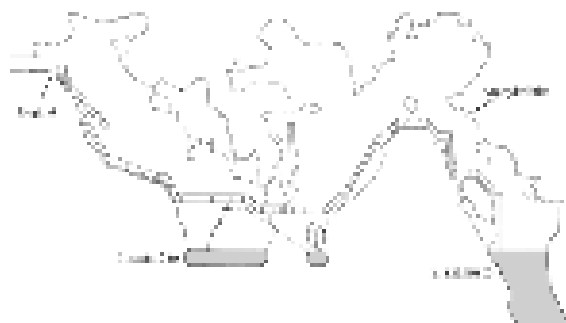
tevékenység hatására alakult ki.

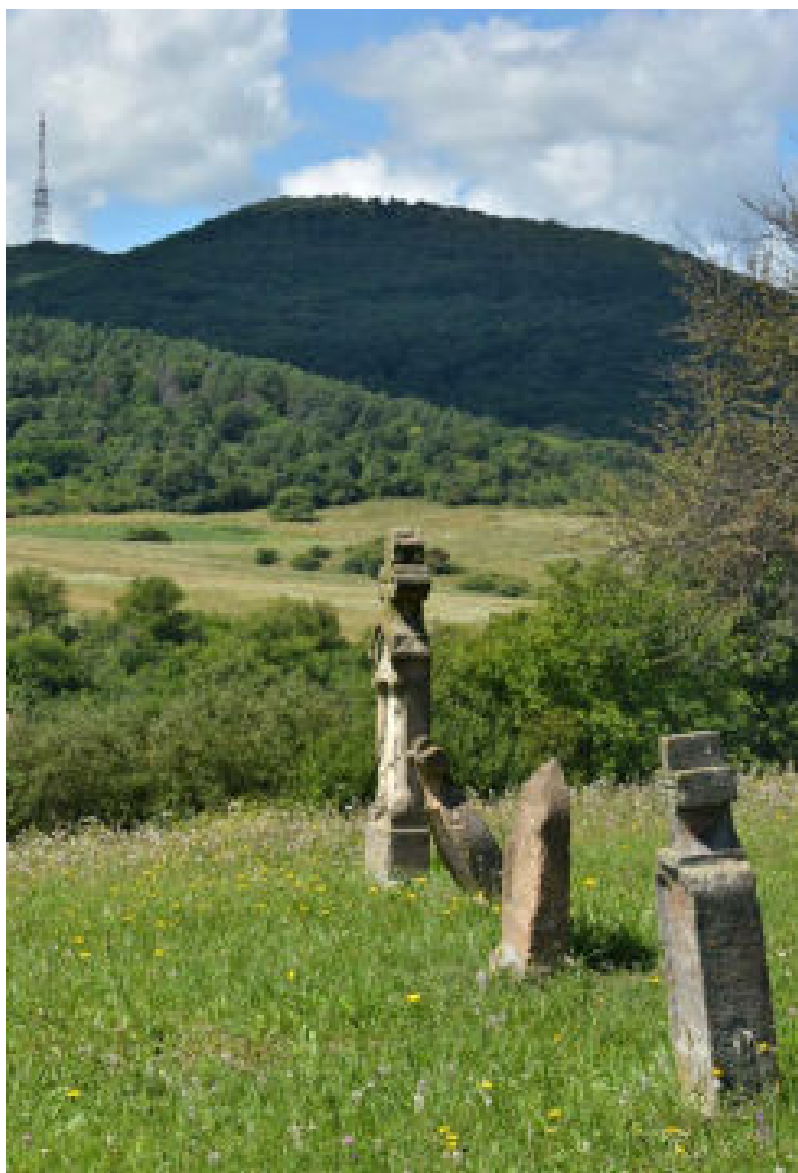
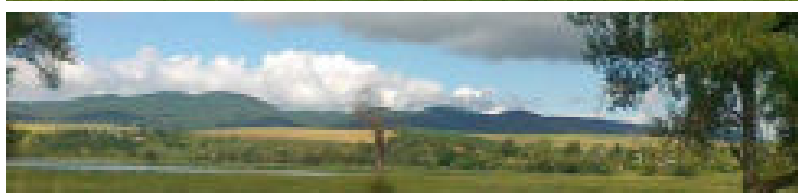
A megművelt földek felkúsznak a környező dombokra, színes sakktáblává festve a tájat.

A környező erdőket őshonos fafajok alkotják, melyekkel vad gyümölcsfák keverednek. Ezek gazdag táplálékot kínálnak az erdei állatvilágnak. A rétek, legelők védett növény és állatfajok otthonai.

A hegy anyaga mészkő. Híres a hegy északi részén található Esztramos hegy egykori bányája által feltárt Rákóczi-barlang.

A település táji környezetét a vár és a környező hegyek határozzák meg, melyeket összefüggő erdőség borít. Ettől a táj formája és színe változatos, évszakonként új ruhába öltözik.

A település és a táj kapcsolata

A település egy víz által kialakított völgyben helyezkedik el. A település útja egy patakka halad párhuzamosan. A település aljában található két vízfolyás és egyesülve halad a Rakacai tároló felé.

A település formája igazodott a környező domborzathoz, a település a két patak/vízfolyás mellett húzódik, követve azt. A hosszabb patakmedret két utca követi közte egy teleksorral, a másik medret csak egy utca követi. Utóbb kiépült egy rövid utca, ahol az etnikai népesség talált otthont.

A település kétágú fő utcája a Szár-hegy két oldalára vezet fel vízmosásokban. A bal oldali ág elhalad a sportpálya mellett, majd a kis pincesor mellett, és egy szűk völgyben halad a Pálos kolostor előtti rétig.

A másik ág a Fő utcának a sportpálya másik oldalán halad el, majd egy másik pincés terület mellett vezet a kiskertes területre.

A település elején lekanyarodik a fő útról az úgynevezett TV-adó út, mely a hegyen felépített átjátszó állomás ellátását szolgálja. Ez az út a telkek végén halad el, majd elkanyarodva a rétek között felkanyarodik az erdőszélre. A fák között haladva ér el a

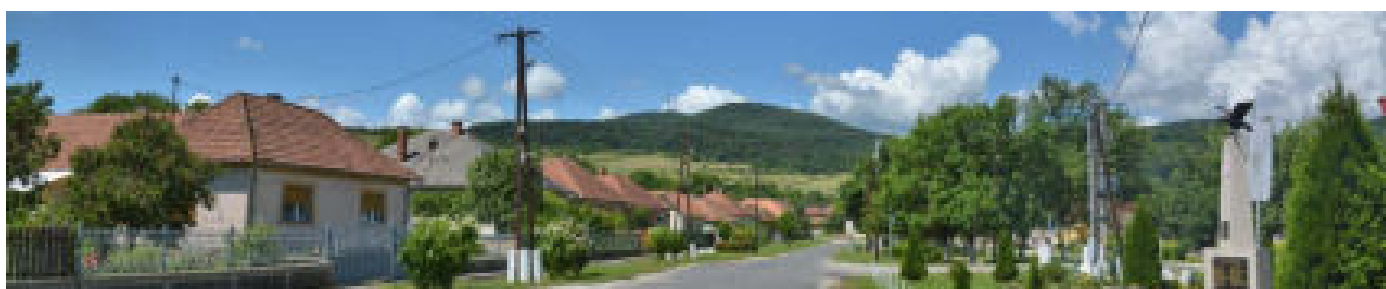

kolostorhoz vezető köves erdei úthoz.

A Rakacai tótól a település felé haladva is mezőgazdasági földek között haladunk. Jobbra kis kápolna állítja meg az érkezőt. Balra egy mezőgazdasági major takarja ki a Szár-hegyet.

A település szélén feltárul a falu fölé magasodó Szár-hegy és a lábánál elterülő rétek, búzatáblák.

Az adó felé haladva és az erdőszélről visszafordulva csodálatos táj tárul a szemünk elé az előtérben a Rakacai tároló fényes víztükrével.

A település gazdasága

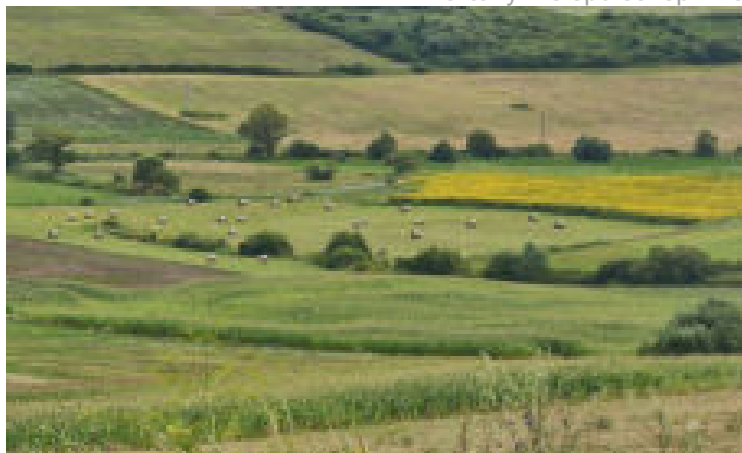
Az egykori és a mai gazdálkodás sok hasonlóságot mutat. Az emberek állattartásból (legeltetés, kaszálás) és erdőgazdálkodásból éltek. A belterületi telkeken volt említésre méltó földművelés kiskerti rendszerben. Itt találhatóak a gyümölcsösök is.

A telkek két utca között feszenek: a település felőli a fő megközelítési irány, a hátsó kis földút a termény beszállításának iránya. A telkek közepén kisebb-nagyobb keresztcsűrök helyezkedtek, és részben ma is helyezkednek el. Ebben tárolták a szénát, melyet a kaszálókról hoztak be. Még megfigyelhető több kereszt-csűr a településen.

Mára az állattartás jelentősen átalakult. Elsősorban hús-marha tartása figyelhető meg. Ezeket rideg tartással tartják, csak téli szállás kialakítására van szükség. Így a település telkein már nincs állattartás, és eltűntek az állattartási épületek is.

Helyben kevés munkalehetőség van, az emberek vagy az idegenforgalomhoz kapcsolódó szolgáltató tevékenységet folytatnak, vagy a környező településekre járnak el dolgozni.

Az informatikai hálózat fejlesztésével kialakulhat az otthoni munkavégzés is, mely munkavégzési forma kiutat jelenthet a falvak elnéptelenedési folyamatából.

Másik fejlesztési irány az idegenforgalmi szolgáltatás fejlesztése lehet. Ezzel megnövelhető az idegenforgalmi éjszakák száma, ami bevétel emelkedést eredményezhet.

A település lakossága

A település lakosságának 98%-a magyar, 2%-a cigány nemzetiségűnek vallja magát. Legnagyobb rész az embereknek református, mellettük római és görög katolikusok is élnek a faluban.

A lakosság száma 410 körül van. Jellemzően csökkent az utóbbi évtizedekben, ezért a lakosság jelentős része öreg, nyugdíjas. Az idegenforgalom fejlődésével talán megállítható a lakosság számának csökkenése és ezzel az elöregedés is.

A gazdasági erő tekintetében több közepes gazdasági erőt képviselő vállalkozó tevékenykedik a településen elsődlegesen családi vállalkozási formában.

A településen az Önkormányzat az egyik legaktívabb vállalkozó és a „legnagyobb” munkáltató a közmunka program keretében.

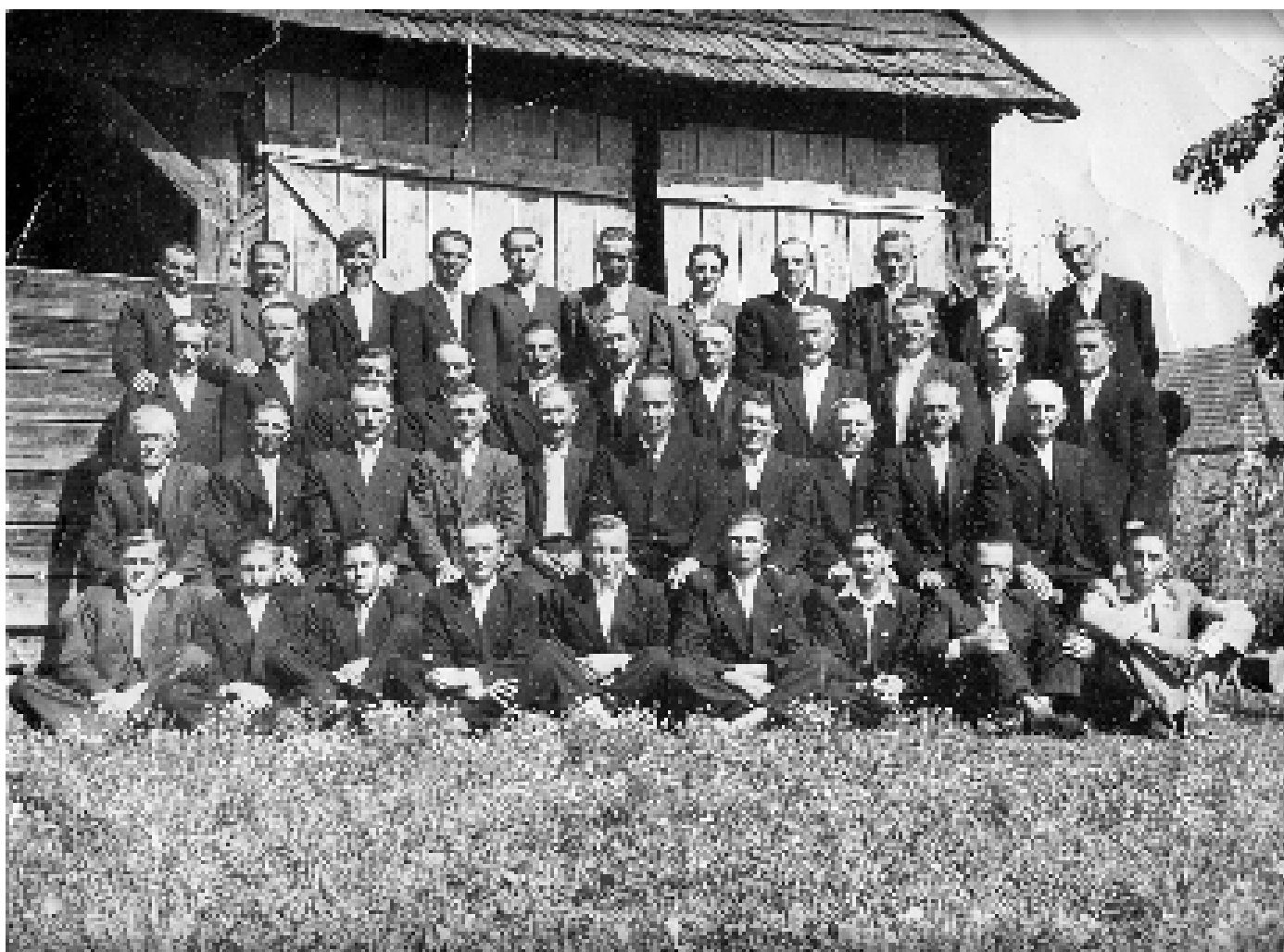

A településen sem jellemző meg a többcsaládos életforma. A családok inkább külön ingatlanon laknak, de az összetartás megmaradt.

A lakóépületek egy része mára üdülőként funkcionál. Ez a használati forma előnyös abból a szempontból, hogy az épületek rendben vannak, a kertek meg vannak művelve. Előnytelen, hogy az üdülő épületek az év nagy részében nincsenek lakva, nem részei a falu életének.

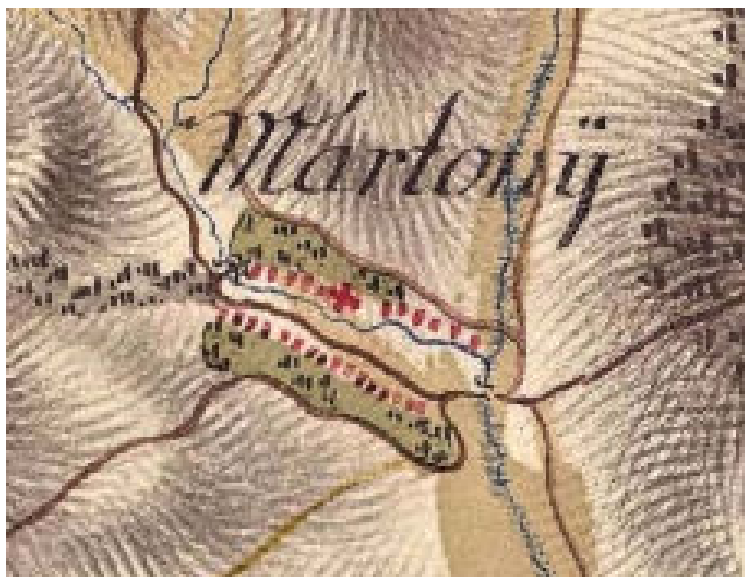

Sajnos az épületek egy része elhanyagolt. Bár kicsi a rossz állagú, elhanyagolt épületek aránya, de ez a arány az idegenforgalom fejlődésével tovább fog javulni.

A képek Vécsei István gyűjteményéből valók.

ÖRÖKSÉGÜNK

I. katonai felmérés

II. katonai felmérés

III. katonai felmérés

Épített örökség

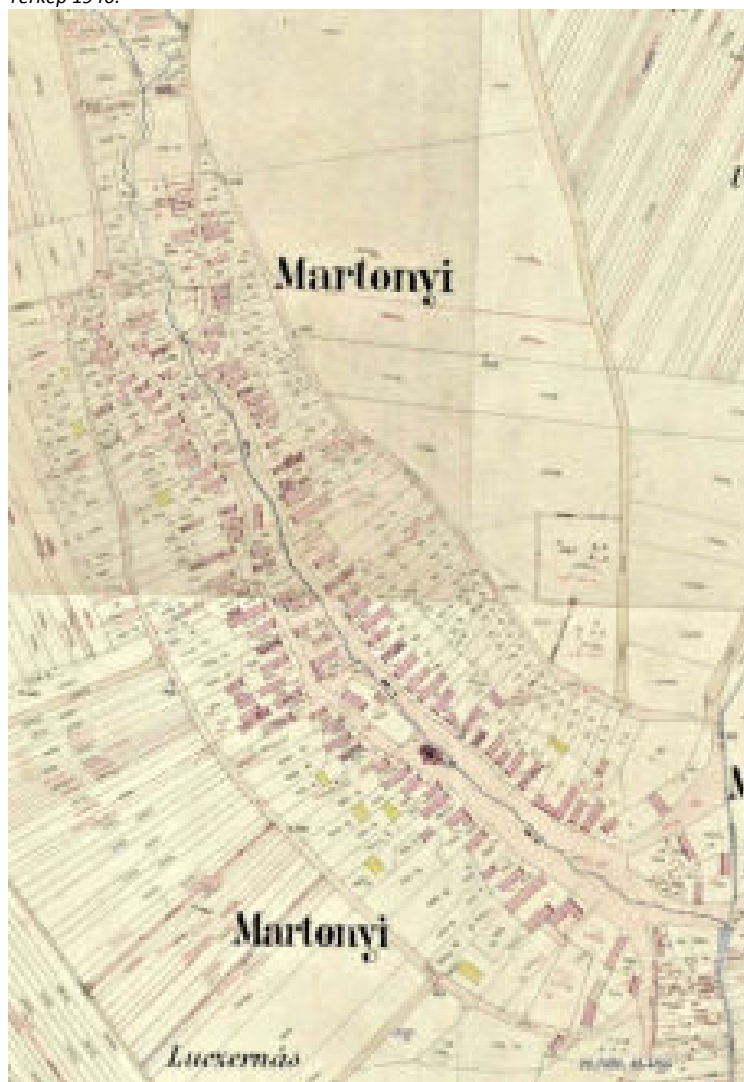
A terület már az őskorban is lakott volt. Az első írásos adat 1249-ből származik, neve egy adásvételi szerződésben olvasható, mely szerint a Szalonnához (Zolouna) tartozó Mortun földet az Örs úr nemzetségbeliek eladták Tekus sárosi ispánnak, és ekkor leírták határait is.

A falu 1273-ban Zenthmartonként szerepel egy levélben, amelyikben IV. (Kun) László király visszaadja Tekus fiainak az V. István király által elkobzott birtokot. Tíz évvel később azonban ismét Mortuny alakban olvasható a neve a Mile község határát leíró jegyzőkönyvben. Írott források szerint a község határában lévő klastrom templomát Szűz Mária tiszteletére szentelték. Ez az építmény a Háromhegyi pálos templom- és kolostorrom. A kolostort Martonyi nemesek, Tekus fiai alapították 1341. előtt. 1347-ben épült fel gótikus stílusban. 1402-től a Bebek család kezén van a falu. A család egyik ága Mátyás királytól bányászati jogot nyert a falu határában lévő barnavasérc kitermelésére. Az 1950-es évekig folyt a környéken a bányászat a diósgyőri vasmű számára. Ezt a bányát az ott talált tokos balta tanúsága szerint már a bronzkorban is fejthették.

A török korban hódoltsági terület lett. 1577-ben a települést hatalmas jégverés pusztította, és ekkor a község lakói elszegényedtek. A XIX. század közepén több birtokos (Vatay, Ragályi, Széky, Dobozy) család kezén volt. A két világháború között egy római katolikus és egy református elemi iskolája volt.

Térkép 1940.

Kataszteri térkép 1890.

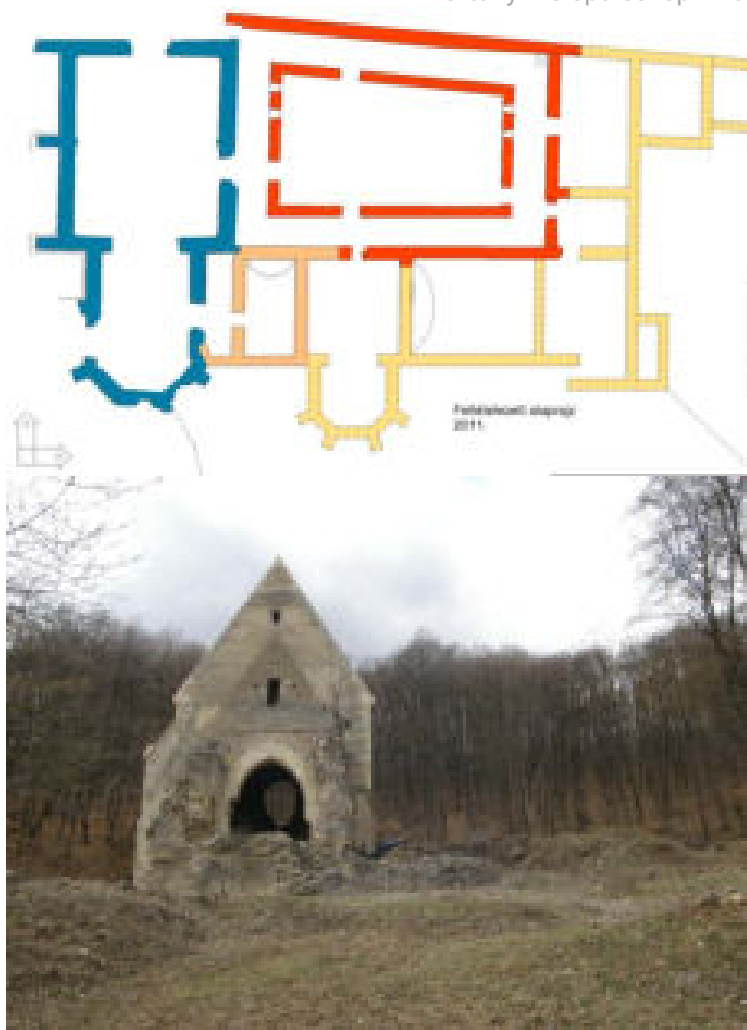

Fotó: Cívertán Bt.

Háromhegyi Pálos-kolostor:

A községén kívül, az erdőben, kisebb emelkedésen áll a pálosok egykori templomának és kolostorának megmaradt romja, védett műemlék. A Háromhegyinek is nevezett kolostor Magyarország legépebben maradt pálos emléke. Martonyi déli széle felől, a TV-torony felé vezető aszfaltúton közelíthetjük meg. Innen egy erdei földút vezet befelé a romokhoz.

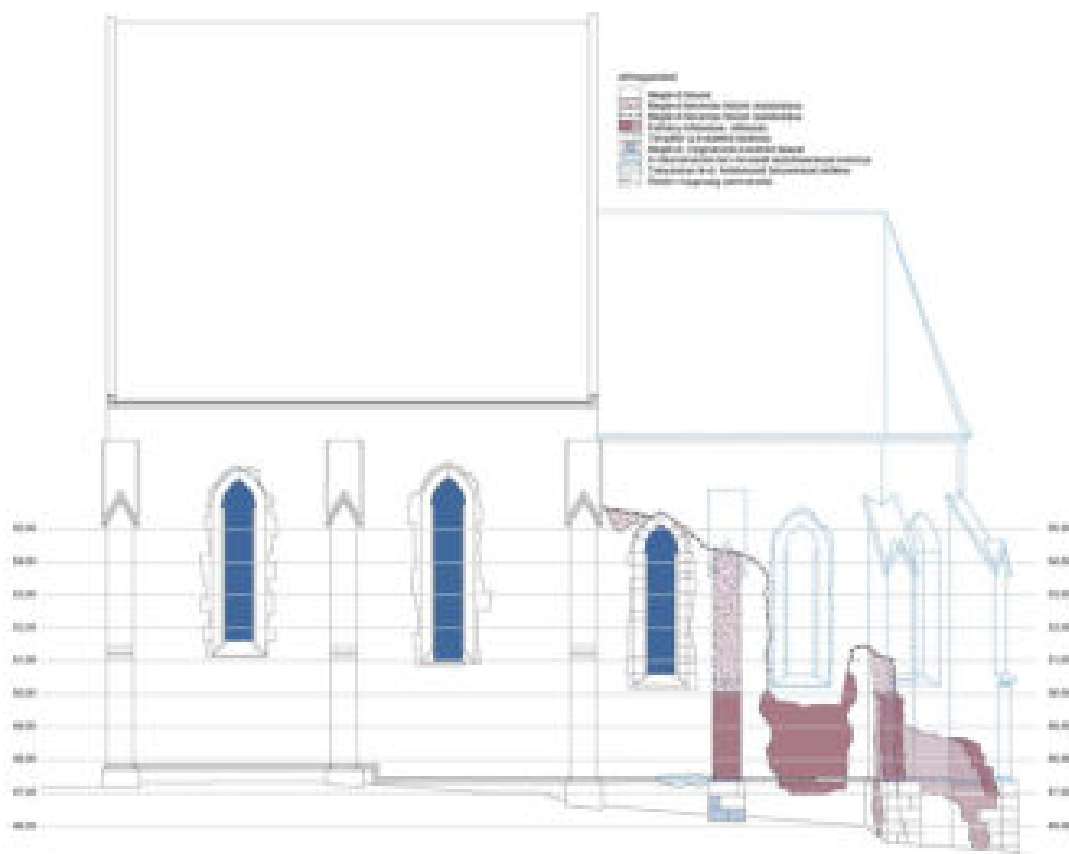
A Pálos rend az egyetlen magyar alapítású szerzetesrend, melyet a XIII. század közepén (1250.) a Pilisi és Jakab-hegyi remeték összegyűjtésével az esztergomi Boldog Özséb alapított. A Háromhegyi Pálos templom és kolostor együtttest Martonyi nemesei, Tekus fiai alapították 1341-ben. Ez évben már jelentős birtokadományban részesítette a kolostort Zalonnai Dénesfi János fia, Mátyás. Az építkezés első szakasza már ekkor megkezdődött, majd szünetet és áttervezést követően 1347-ben épült fel gótikus stílusban. Írott források szerint a Boldogságos Szűz tiszteletére emelt templomot és szentélyének három oltárát 1411-ben szentelte fel János egri segédpüspök, az épületet azonban már régóta bizonyosan lakták és használták a szerzetesek. Az adományozások és a barátok gazdasági tevékenysége 1382. és 1480. között követhető nyomon. A klastrom nem tartozott a gazdagabb rendházak közé. 1550. körül a török vész miatt vált lakhatatlanná. 1569-ben a sátoraljaújhelyi pálos rendház vikáriusa eladta a hozzá tartozó ingatlanokat, a Háromhegyi klastrom nem kelt

többé életre. Építőanyagát nagy távolsága miatt nem hordták szét, állagát a természet rombolta le. 1998. óta több régészeti kutatás, majd 2001-től helyreállítás történt.

A templom egyhajós, szentélye sokszög-záródású. A templomhajó nyugati kapuja fölött látható a rózsablak helye. A déli falon két mérműves ablak került helyreállításra. A templom falai és diadalíve viszonylag jó állapotban megmaradt, így a rekonstrukció során lehetővé vált az eredeti állapot helyreállítása. Az új tetőszerkezetet zsindellyel fedték be, a falakat, oromzatot megerősítették, a templomhajó támpillérjeit felépítették, majd a szentély lábazati támpillérjeit is részben felépítették. A templom északi oldalánál feltárták a kolostor falmaradványait, kerengőjét, káptalantermét, ebédlőjét.

© 2004 Blackwell Publishing Ltd
Journal of Internal Medicine 255: 105–112

© 2008 Blackwell Publishing Ltd
Journal of Internal Medicine 263: 105–114
DOI: 10.1111/j.1365-2796.2007.02000.x

Keywords:
 organizational commitment
 organizational identification
 organizational citizenship
 organizational trust
 organizational justice

Keywords: *transformation; communication; social identity; social capital*

of the study. The authors of the study are listed in the following order: first author, second author, and third author.

© 2006 The Authors
Journal compilation © 2006 Blackwell Publishing Ltd

E3.2

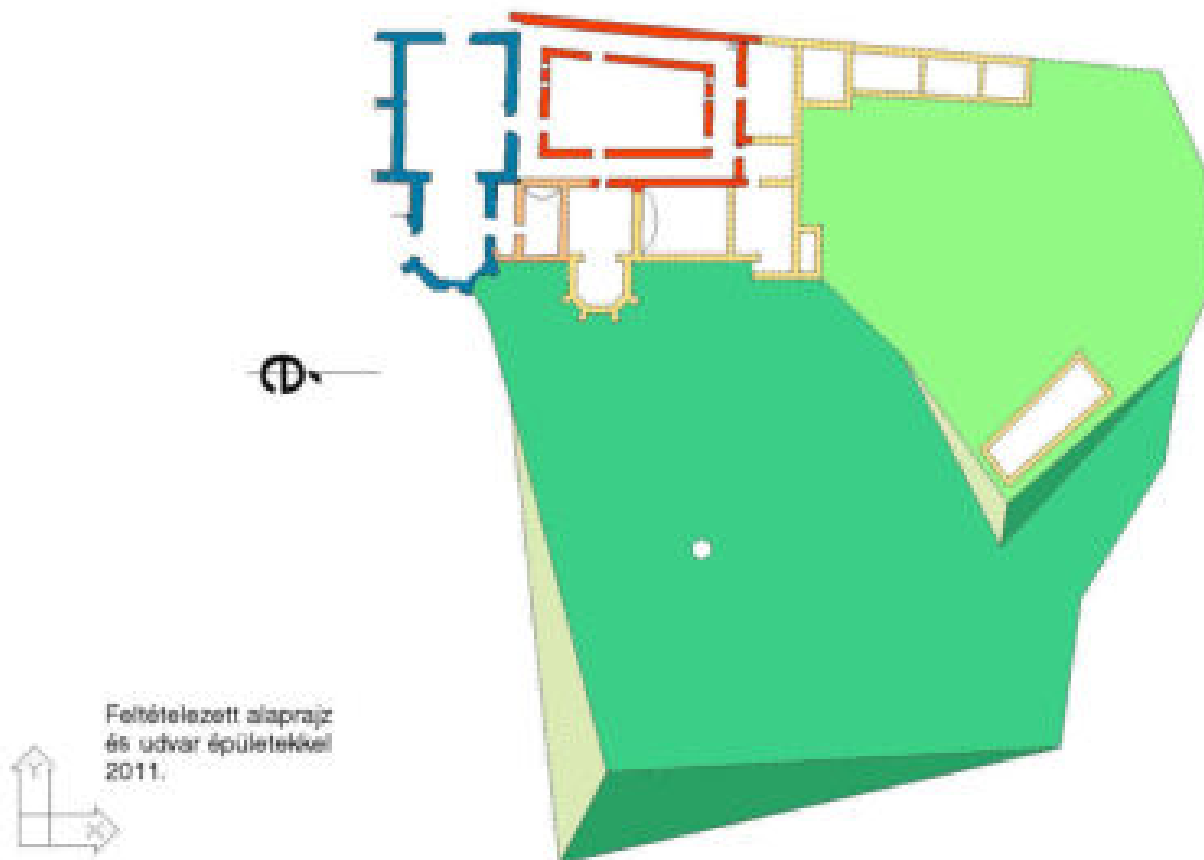
[View all posts by](#) [David J. Reardon](#)

© 2004 Blackwell Publishing Ltd
Journal of Internal Medicine 255: 101–108

[illegible]

www.elsevier.com/locate/jmb
www.elsevier.com/locate/jmb
www.elsevier.com/locate/jmb

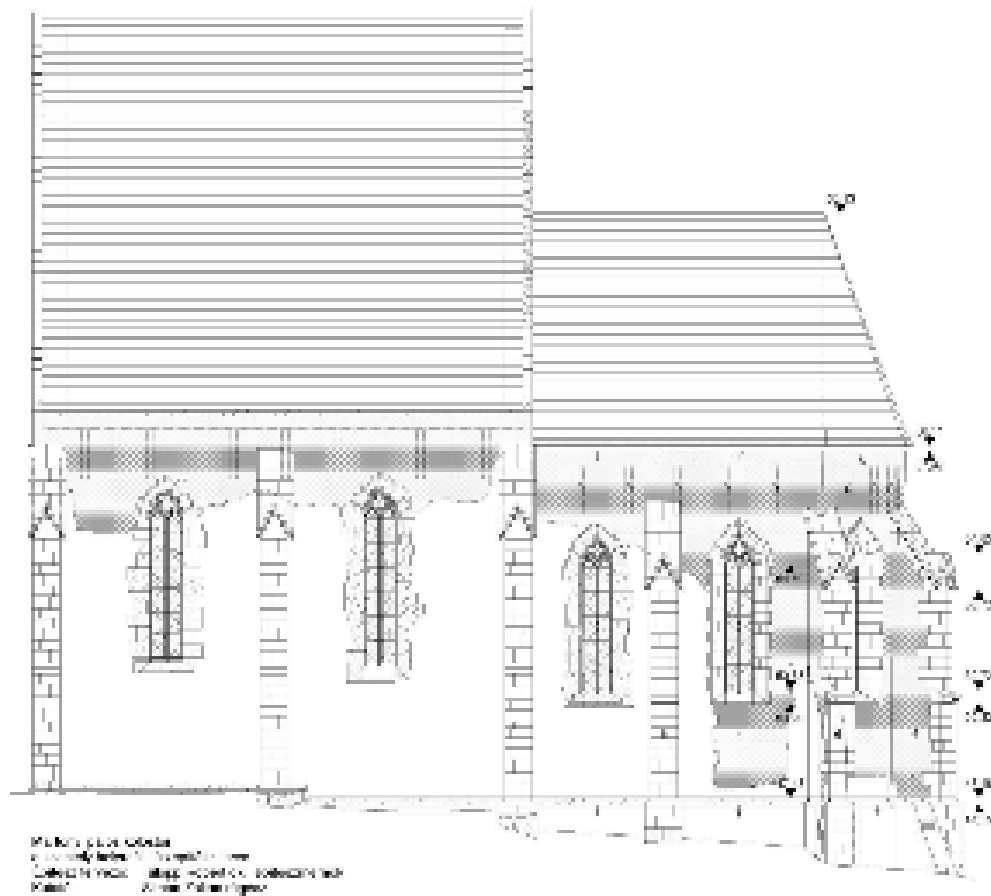
Kosdi Attila szentély állagvédelmi terve

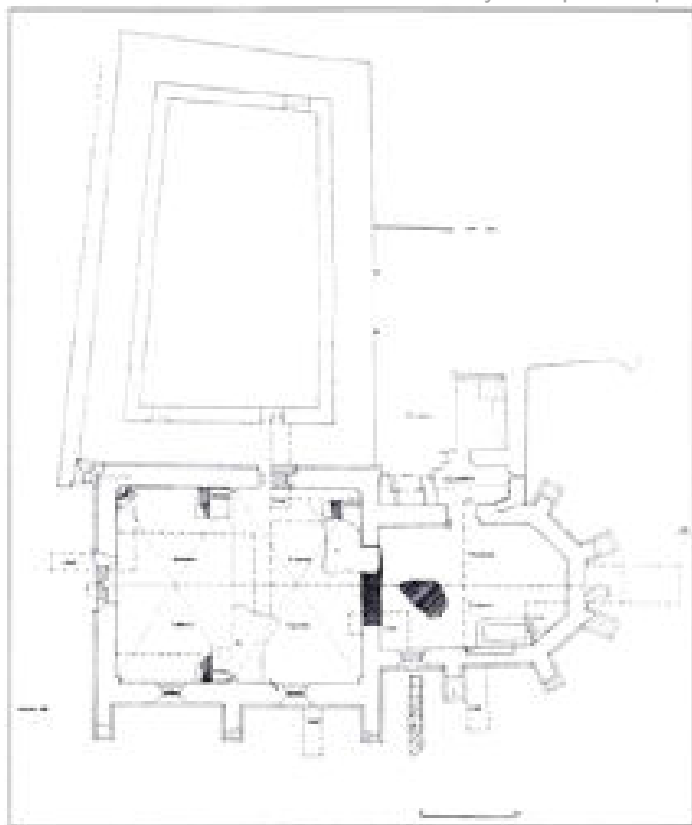
Kosdi Attila alaprajzi rekonstrukciós vázlat

Kosdi Attila tájrekonstrukciós vázlat

Fülöpp Róbert szentély rekonstrukciós terve

1. ábra: Kisebbségi alaprajz (Árvai Zoltán rajza)

Ezt követően folytak be a kisebb jelentőségű adományok és együtt, a szerzetesi által végbehozott birtokszerecsék sorát. 1419-ben Martonyi (Martonyi) János fia: Miklós saját körülbírt a háromhegyi pálosoknak adományozta.¹⁰ 1423-ban Zendi (valószínűleg a mai Makacszendrő, de lehet, hogy az Abaúj megyei Szalasendrő) nevű szász fia; Mihály és György mindennap maradványok. Fejében egy darabot adnak a

Régészeti örökség

Martonyi külterületén található az úgynevezett Háromhegyi pálos kolostor romos maradványa.

A kolostor templom része részben helyre van állítva, a kolostor feltárt részein állagvédelmi munkálatok történtek.

A kolostor védett műemlék, és nyilvántartott régészeti lelőhely.

A kolostor védelmi adatai:

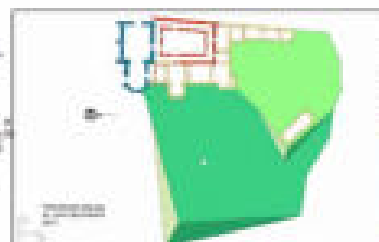
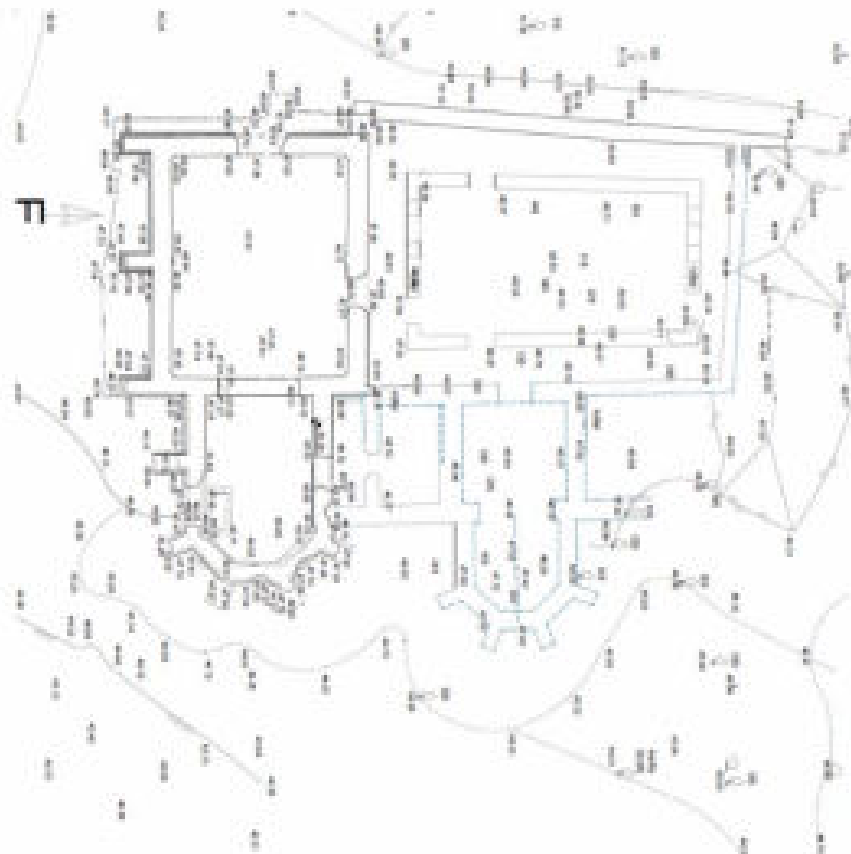
Műemléki törzsszáma: 992

Védési kategória: M1

Helyrajzi szám: 022/1

A kolostornak ki van jelölve műemléki környezete is, aminek a műemléki törzsszáma 6803

A védett területek és a környezet nyilvántartott régészeti lelőhely is.

14.02.01. Építészeti leírás:
A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették. A templom a 14. században épült, a 15. században átépítették. A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették.

Leírás:
A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették. A templom a 14. században épült, a 15. században átépítették. A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették.

Leírás:
A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették. A templom a 14. században épült, a 15. században átépítették. A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették.

Leírás:
A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették. A templom a 14. században épült, a 15. században átépítették. A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették.

Leírás:
A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették. A templom a 14. században épült, a 15. században átépítették. A kolostor épülete a 14. században épült, a 15. században átépítették.

Helyi épített örökség

Református Templom:

A reformáció előtt épített fatemplom leromlása után 1710-12-ben újabb fatemplomot építettek. Ezeknek a fatemplomoknak nem volt tornyuk. A mai késő barokk stílusú templomot 1786-ban építette fel az egyház, a keleti homlokzat előtti tornyával, mely 1811-ben a tűz martaléka lett. 1827-ben újjáépült a templom, amely fagalériás toronnyal készült. A tornyot 1907-ben alakították át a mai formájára, mely így 22 m magas lett. A templom mennyezete sík vakolt, berendezéseiből csak a copf szószék az eredeti. Három harangja van. A 300 kg-os acélharangot Diósgyőrben készítették 1923-ban, a 228 kg-ost Temesváron öntötték 1902-ben, a 110 kg-ost Órbottyánban öntötték 1980-ban.

Kármelhegyi Boldogasszony templom:

A Római-görög katolikus templom a különálló harangtornyával együtt 1988-ban épült Horváth János Ybl-díjas építésmérnök tervei alapján, Kiss János szendrői kanonok közbenjárásával. Egyedi, különleges építészeti megjelenése van.

Temető:

A község temetője autóval a Völgy utca felől közelíthető meg, gyalogosan a Fő útról, meredeken fölfelé.

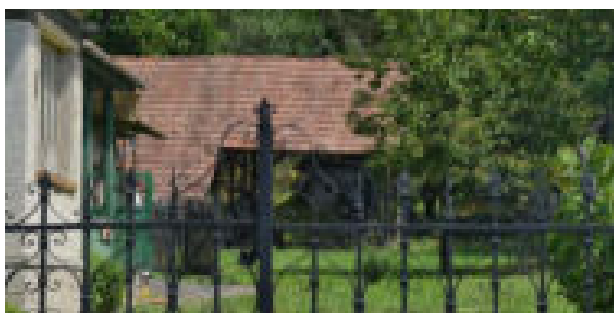
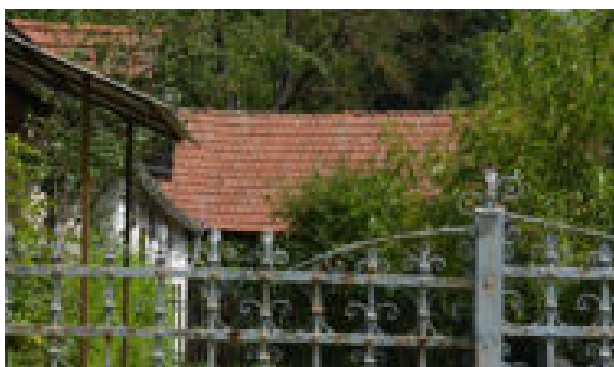
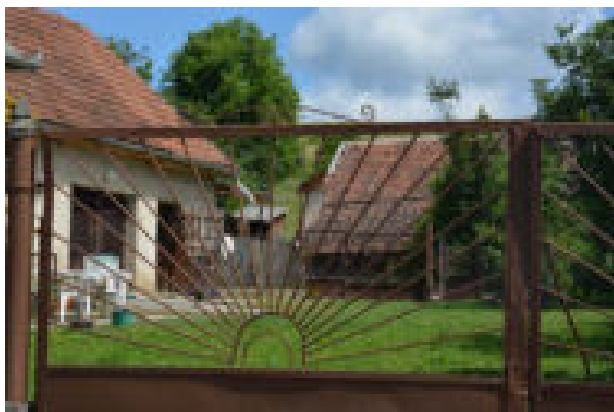
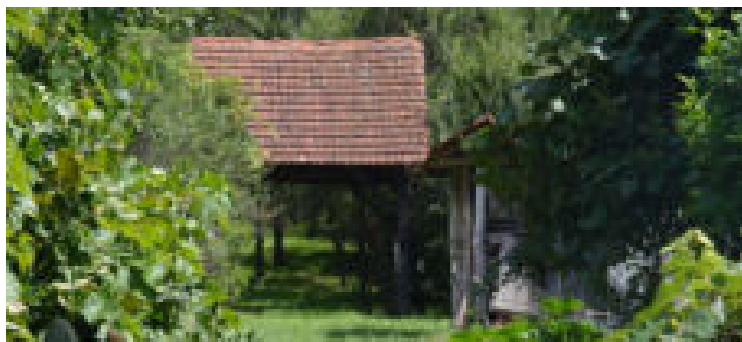
Csűrök:

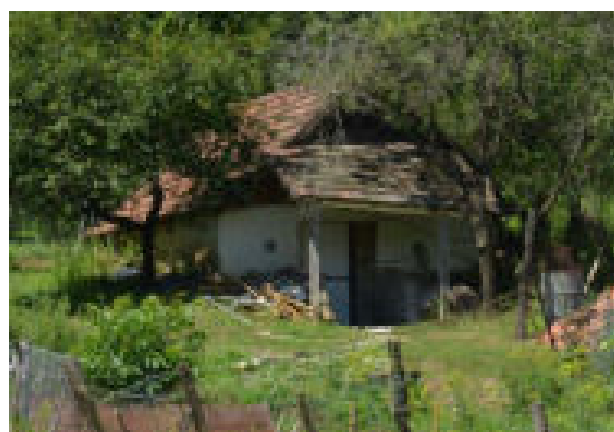
A falu régi részén, a Fő út mindkét oldalán még fellelhetők a lakóházak mögött. Még az 1963-Ban készült légi fotón is látszik, hogy sok épületnél áll még a keresztcsűr. Mára is fennmaradt több ilyen építmény.

Pince-házak:

A Fő út északi legvégénél, a dombok lábánál található néhány önálló pince építmény. Található a faluban is több, egy a központban, a többiek a magán portákon állnak.

Forrás: természetvedelem.hu

Természeti örökség

A település közigazgatási területének jelentős része országos jelentőségű természetvédelmi terület. Törvénnyel védettek a területen a források, lápok, barlangok, víznyelők, szikes tavak, földvárak.

Korlátozott a használata és beépíthetősége az ún. természetközeli területeknek (mocsár, láp, sziklás terület).

Érinti Martonyi község közigazgatási területét az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű Natura 2000 területi védelme. Ez lehet különleges madárvédelmi terület, és kiemelt jelentőségű természetmegőrzési terület.

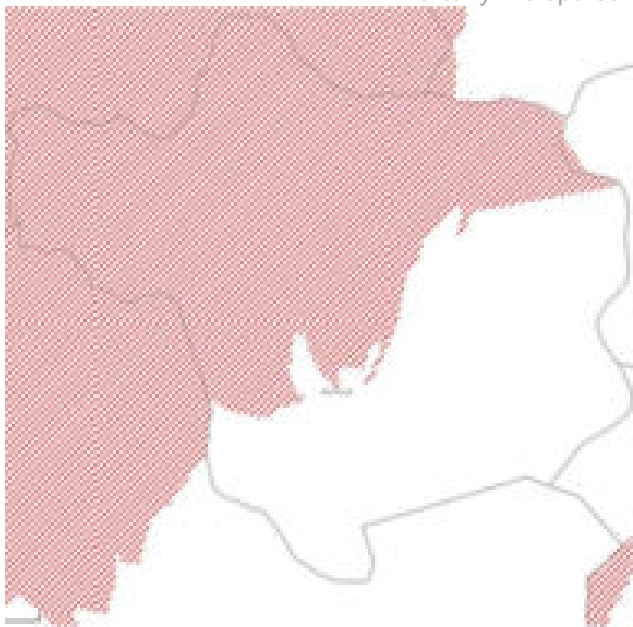
Egy másik formájú természetvédelmi kategória az Országos Ökológiai Hálózat övezetei. Ezek helyszíneit az OTrT és a Megyei TrT tartalmazza.

Előfordulnak még egyedi tájértékként védett területek is.

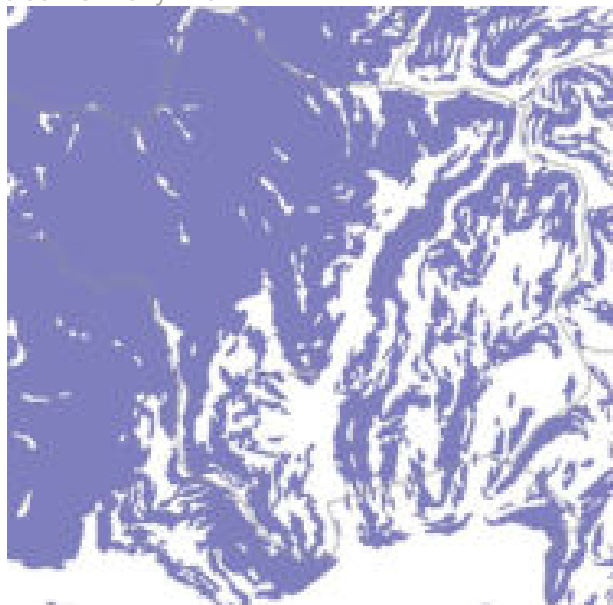
Az egyes védelmek konkrét lehatárolását az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása illetve a központ adatszolgáltatás tartalmazza.

A következő ábrák a MePaR rendszerben nyilvántartott információkat mutatja be témakörönként.

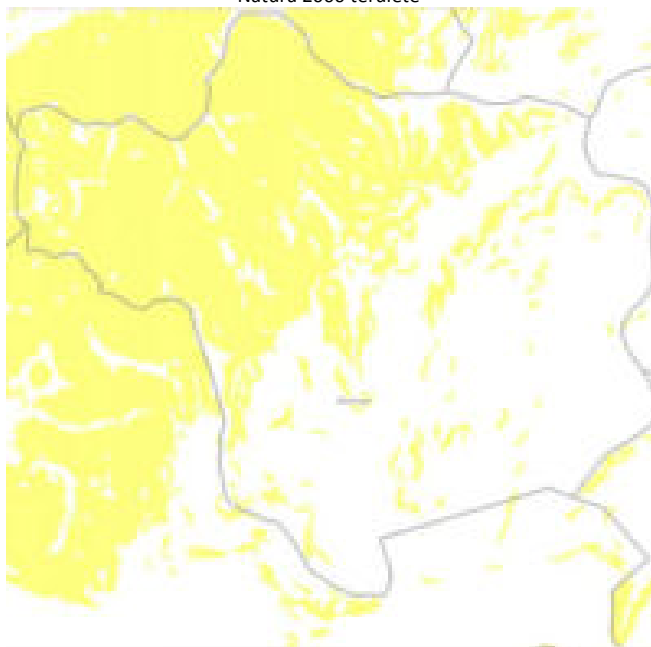
#	Név	Település	Védettségi szint	Védelmi kategória
1	Aggteleki NP	Aggtelek, Bódvarákó, Bódvaszilas, Égerszög, Hidvégardó, Imola, Jósvalő, Komjáti, Martonyi, Perkupa, Szalonna, Szendrő, Szin, Szinpetri, Szögliget, Szuhafő, Terezstenye, Tornakápolna, Tornanádaska, Tornaszentandrás, Trizs, Varbóc	országos jelentőségű, egyedi	NP

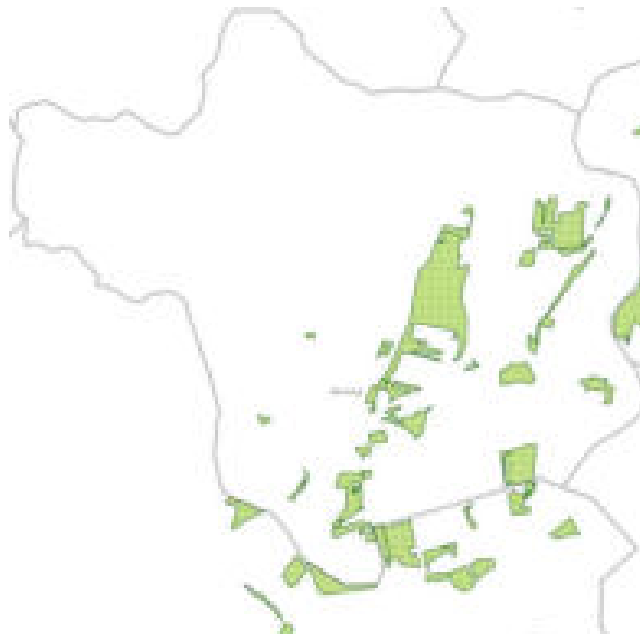
Natura 2000 területe

12%-os lejtésű felszín

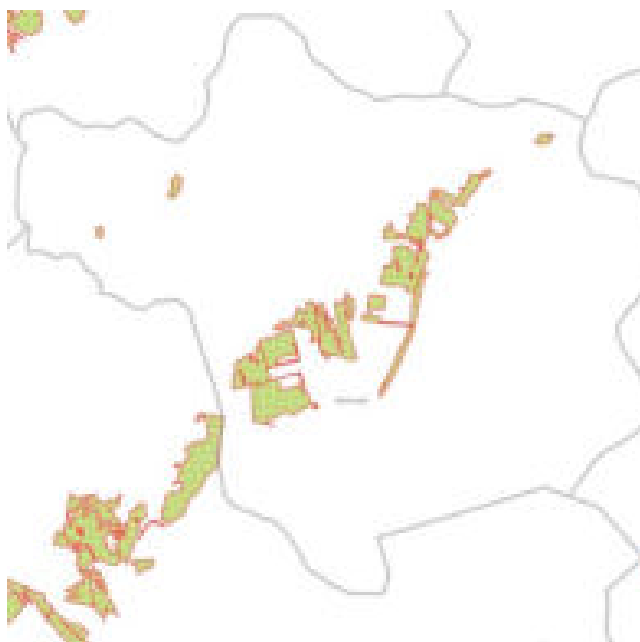
17%-os lejtésű felszín

Nem érzékeny állandó gyepes területek

Erózió veszélyes területek

Érzékeny állandó gyepes területek

A fényszennyezés elkerülését szolgáló szabályozás javaslata a LONNE ajánlásokat alapul véve:

- El kell kerülni a hideg fehér fényű világítást, amely 500 nanométernél rövidebb hullámhosszúságú fényt tartalmaz: Ennek megfelelően 3000K alatti érték javasolt a kültéri világítás színhőmérsékletére.
- A világítótestek ernyőzése olyan legyen, hogy a fényt oda irányítsa, ahol arra szükség van: Megfelelő ernyőzés esetén a kibocsátott fényt nem látjuk közvetlenül. A megfelelően irányított fény nem jut a gyalogosok, járművezetők szemébe, az épületek ablakai felé vagy éppen az égbolt irányába. A fényeknek – még a díszvilágítás esetén is – lefelé kell irányulniuk. Így például a talajszintbe épített fényvetőket, melyek felfelé sugároznak, el kell kerülni.
- Az utcákat amennyire csak lehet egyenletesen, és amennyire csak lehet alacsony intenzitással világítsuk meg: Vidéki utakon a 0,3 cd/m² fénysűrűség elegendő, amely kb. 4 lux megvilágítással elérhető. Ez az EU útvilágítási szabványoknak (EN13201) megfelelő legalacsonyabb útosztály. Az EU szabványok gyakran sokszor erősebb megvilágítást ajánlanak, mint ami jelenleg a legtöbb európai településen megvalósult.
- Igazítsák a kültéri világítást a tényleges használat idejéhez. Este 10 óra, vagy éjfél után jóval kevesebb fényre van szükség, ennek megfelelően az közvilágítás fénye csökkenthető. A megvilágítási szintek akár 50-80%-os csökkentése is lehetséges. A nem közcélú világítást teljesen ki kell kapcsolni, ha nincs arra közvetlen szükség.

A LONNE ajánlások teljes szövege a Magyar Elektrotechnikai Egyesület Világítástechnikai Társaságának honlapján olvasható:

1143/2014. EU rendelet
az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának
és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről

A rendelet alapján a tagországok képviselőiből álló inváziós fajok elleni védelemért felelős bizottság elfogadta azt a növény- és állatfajlistát, mely az Unió számára veszélyt jelentő inváziós idegenhonos fajok jegyzékét alkotja. A listán szereplő fajok egyedeire vonatkozó szigorú szabályok szerint tilos az egész EU területén forgalomba hozni és a természetbe kibocsátani akár egyetlen példányt is, de a behozatalra, tartásra, tenyésztésre, szaporításra, szállításra, kereskedelemre és felhasználásra is hasonlóan szigorú szabályok vonatkoznak.

A listában szereplő növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
Borfa, tengerparti seprúcserje	Baccharis halimifolia
Kaliforniai tündérhínár	Cabomba caroliniana
Vízijácint	Eichhornia crassipes
Perzsa medvetalp	Heracleum persicum
Sosnowsky-medvetalp	Heracleum sosnowskyi
Hévízi gázló	Hydrocotyle ranunculoides
Fodros átokhínár	Lagarosiphon major
Nagyvirágú tóalma	Ludwigia grandiflora
Sárgavirágú tóalma	Ludwigia peploides
Sárga lápbuzogány	Lysichiton americanus
Közönséges süllőhínár	Myriophyllum aquaticum
Keserű hamisüröm	Parthenium hysterophorus
Ördögfarok keserűfű	Persicaria perfoliata
Kudzu nyílgyökér	Pueraria montana var. lobata

Várhatóan 2017-ben az alábbi fajokkal fog bővülni a lista:

Magyar név	Tudományos név
------------	----------------

Közönséges selyemkóró	Asclepias syriaca
Vékonylevelű átokhínár	Elodea nuttallii
Bíbor nebáncsvirág	Impatiens glandulifera
Felemáslevelű süllőhínár	Myriophyllum heterophyllum
Kaukázusi medvetalp	Heracleum mantegazzianum
Óriásrebarbara	Gunnera tinctoria
Tollborzfü	Pennisetum setaceum
	Alternanthera philoxeroides
	Microstegium vimineum

269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet
a NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól

A kormányrendelet melléklete meghatározza azoknak a fajoknak a listáját, melyek inváziós és termőhely-idegen növényfajoknak tekinthetők, így az 5. § (2) bekezdés értelmében a Natura 2000 gyepterületeken ezek megtelepedését és terjedését meg kell akadályozni, állományuk visszaszorításáról gondoskodni kell mechanikus védekezéssel vagy speciális növényvédőszer-kijuttatással.

Az érintett növényfajok:

1. Fásszárú inváziós és termőhely-idegen növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
akác	Robinia pseudo-acacia
amerikai kőris	Fraxinus americana
bálványfa	Ailanthus altissima
keskenylevelű ezüstfa	Elaeagnus angustifolia
fekete fenyő	Pinus nigra
erdei fenyő	Pinus silvestris
gyalogakác	Amorpha fruticosa
kései meggy	Prunus serotina
zöld juhar	Acer negundo

2. Lágyszárú inváziós növényfajok:

Magyar név	Tudományos név
alkörmös	Phytolacca americana
japánkeserűfű fajok	Fallopia spp.
kanadai aranyvessző	Solidago canadensis
magas aranyvessző	Solidago gigantea
parlagfű	Ambrosia artemisifolia
selyemkóró	Asclepias syriaca
süntők	Echinocystis lobata

43/2010. (IV. 23.) FVM rendelet
a növényvédelmi tevékenységről

A rendelet 2. § (1) bekezdése értelmében a földhasználó és a termelő köteles védekezni az alábbi növények ellen: parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*), keserű csucor (*Solanum dulcamara*), selyemkóró (*Asclepias syriaca*), aranka fajok (*Cuscuta* spp.).

Általános irányelvek

A növénytelepítések során őshonos fajok használatára kell törekedni, illetve olyan fajok és kultúrváltozatok alkalmazására, melyek bizonyítottan nem vadulnak ki. Természetvédelmi szempontból nem támogathatók azoknak a növényfajoknak a telepítése, melyek könnyen kivadulnak, természetes élőhelyeken is megjelenhetnek, és károsíthatják az ott előforduló életközösségeket és fajokat.

Ezen fajok listája:

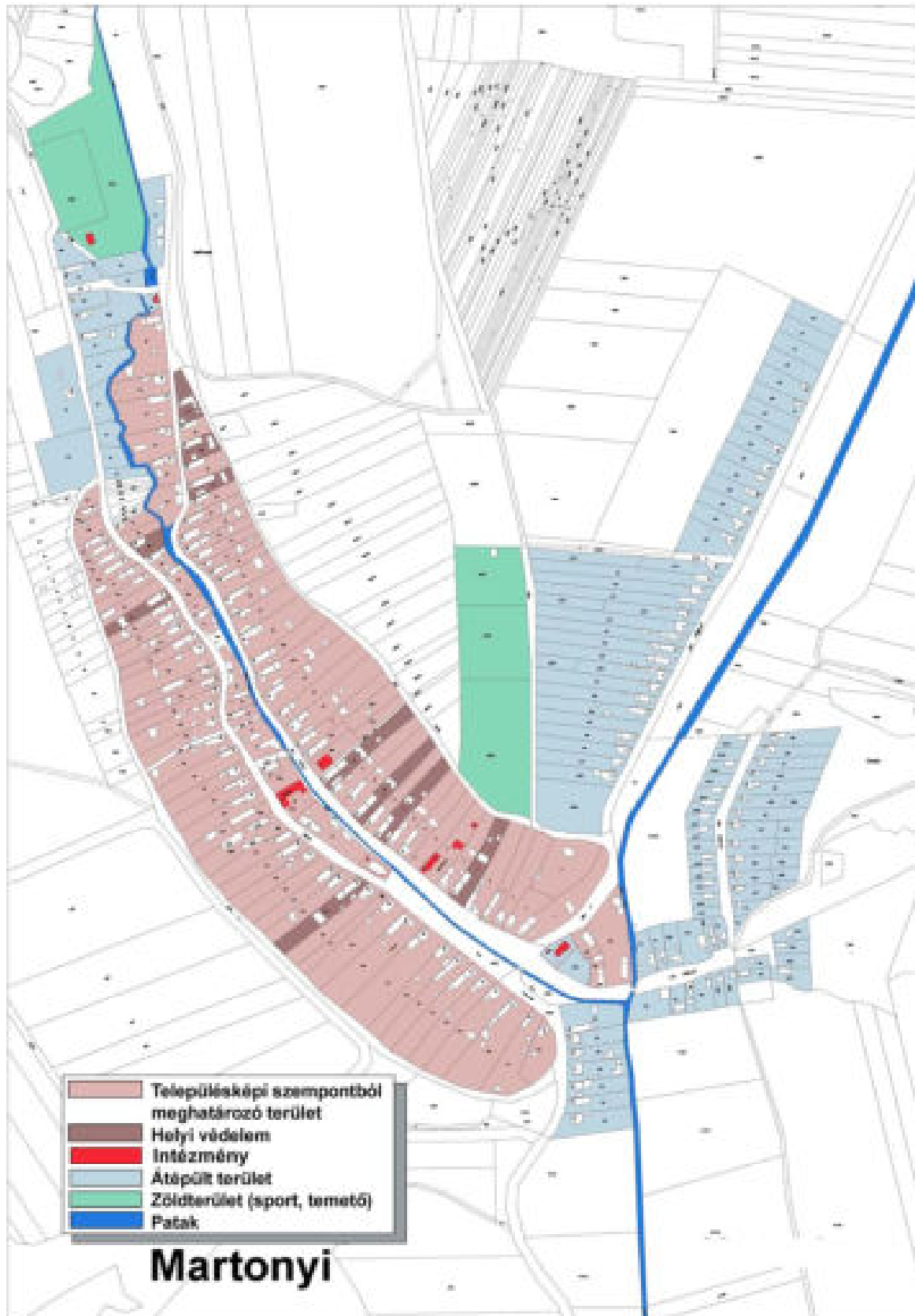
Magyar név	Tudományos név
zöld juhar	<i>Acer negundo</i>
bálványfa	<i>Ailanthus altissima</i>
parlagfű	<i>Ambrosia artemisiifolia</i>
gyalogakác	<i>Amorpha fruticosa</i>
selyemkóró	<i>Asclepias syriaca</i>
lándzsáslevelű őszirózsa	<i>Aster lanceolatus</i>
kopasz őszirózsa	<i>Aster novi-belgii</i>
fűzlevelű őszirózsa	<i>Aster x salignus</i>
kerti seprűfű	<i>Bassia scoparia</i>
nyugati ostorfa	<i>Celtis occidentalis</i>
süntők	<i>Echinocystis lobata</i>
keskenylevelű ezüstfa	<i>Elaeagnus angustifolia</i>
kanadai átokhínár	<i>Elodea canadensis</i>
japánkeserűfű fajok	<i>Fallopia</i> spp.
amerikai kőris	<i>Fraxinus pennsylvanica</i>
csicsóka	<i>Helianthus tuberosus</i>
parlagi ligetszépe	<i>Oenothera biennis</i>
közönséges vadszőlő	<i>Parthenocissus inserta</i>
tapadó vadszőlő	<i>Parthenocissus quinquefolia</i>
alkörmös	<i>Phytolacca americana</i>
karmazsinbogyó	<i>Phytolacca esculenta</i>
kései meggy	<i>Prunus serotina</i>
akác	<i>Robinia pseudoacacia</i>
magas kúpvirág	<i>Rudbeckia laciniata</i>
kanadai aranyvessző	<i>Solidago canadensis</i>
magas aranyvessző	<i>Solidago gigantea</i>

TELEPÜLÉSKÉPI SZEMPONTBÓL MEGHATÁROZÓ TERÜLETEK

5

A település közterületein kívüli területei két nagy csoportba sorolhatók. A csoportok tömböket határolnak le, közterületekkel lehatárolt együttesek. E mellett jelöltük a közintézményeket, a zöldterületeket és a patakat.

A tömbök a következők:

A településképi szempontból meghatározó területek

Ebbe a településképi csoportba gyakorlatilag az ősi településmag tartozik. A régi térképekkel összevetve, jól látszik, hogy a település formája, a beépítés módja, a település szerkezete, sőt nagyon sok épület évszázadok óta állandó. Az utóbbi 70-80 év során bővült ki a település, alakultak ki a mai intézményei, és több épülete átépült, kibővült.

De alapvetően ez a terület hordozza magán azokat a városépítészeti jegyeket, amelyek alkalmasak a településképi és a fejlesztés irányának a meghatározásához.

Ezen a területen a telkek viszonylag hosszúak és keskenyek. A telkek egyik oldalán a település fő utcája fut, míg a telkek végén egy gazdasági út vezet.

Az épületek földszintesek, vagy pincés alagsor miatt emelt földszintesek. Az épületek egyszerű téglatest tömegűek. A bejárati oldalon tornác fut, ami hol csak konzolos tető, hol faoszlopos, hol téglaszlopos szerkezet.

A tetők kontyoltak, a konty néha a felső részen deszka oromzatban végződik.

Az épület végében építették meg a gazdasági épületet. Néhol szemben nyári konyha épült.

Az udvaron ásott kutak állnak.

Jellegzetessége a település ezen részének, hogy a gazdasági épület vége után keresztcsúrral zárták le az udvart.

A csűr mögött gyümölcsös található.

A telkek enyhén emelkednek a telkek vége felé. Több helyen kis pince is áll építménnyel fölötte.

Eltérő a patak melletti belső teleksor. Itt kisebbek a telkek, csak egy utcára nyílnak, és az épületek elhelyezése is változatos. De ez a terület is történelmi gyökerekkel rendelkezik.

Helyi védelemre javasolt épületek

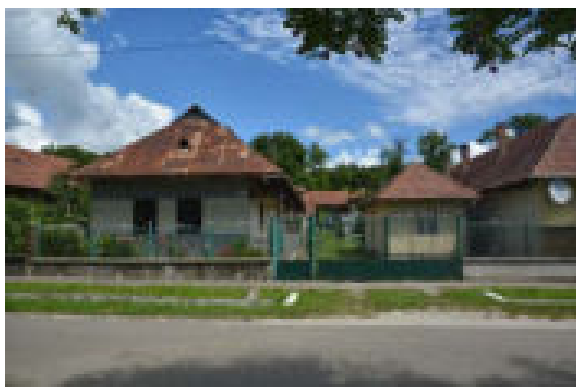
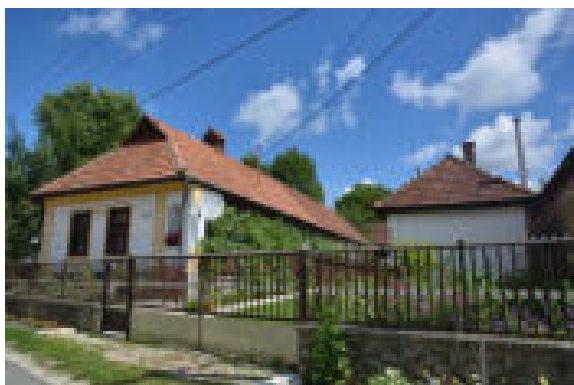
Több épület megőrizte eredeti állapotát. Ezeknek az épületeknek a fennmaradás a településképi megőrzése szempontjából fontosak. Ezért ezeket az épületeket helyi védelemre javasoljuk.

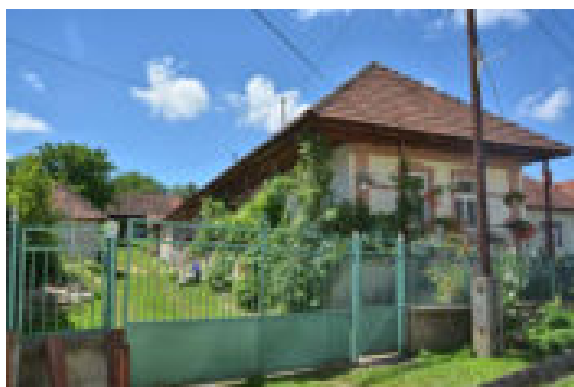
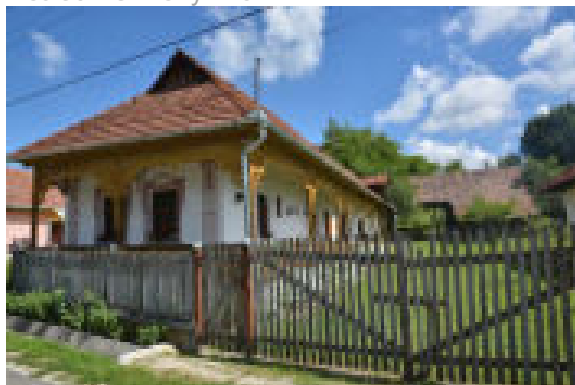
A védelem elsődleges indoka az épületek megjelenésének megőrzése építészeti példa céljából. Szerencsés lenne, ha az épületek melléképületei is fennmaradnának.

Természetesen nem zárható ki az épületek, építményeik funkciójának változtatása az eredeti megjelenés megőrzése mellett. Nem zárható ki annak a lehetősége sem, hogy ezek az épületek hátrafelé bővüljenek, kiegészüljenek. A cél az, hogy a tradicionális külső megőrzésével modern épület jöjjön létre.

Helyi védelemre az alábbi épületeket javasoljuk:

1. Fő utca 6. hrsz.7. Lakóépület
2. Fő utca 12. hrsz.13. Lakóépület
3. Fő utca 14. hrsz.15. Lakóépület
4. Fő utca 17. hrsz.18. Lakóépület
5. Fő utca 37. hrsz.37. Lakóépület
6. Fő utca 39. hrsz.39. Lakóépület
7. Fő utca 42. hrsz.41. Lakóépület
8. Fő utca 63. hrsz.66. Lakóépület
9. Fő utca 77. hrsz.114 Lakóépület
10. Fő utca 103. hrsz.139. Lakóépület
11. Fő utca hrsz.82. Református templom

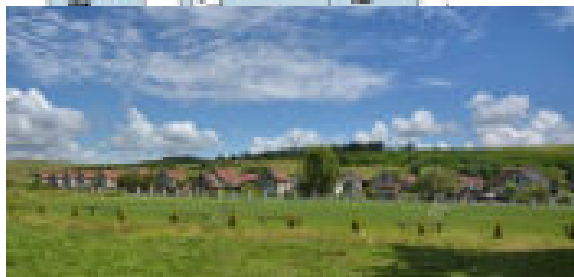
Átépült területek

A történelmi településmag mellett az utóbbi években megnövekedett a település. Elsősorban a település déli részén jöttek létre új telkek és épültek új épületek.

A tetető dombja alatt egy új utca épült ki. A völgyben csordogáló kis patak túlsó oldalán kialakult egyutcás telep a cigány lakosság lakóhelye.

A település északi végében is beépült néhány, korábban mezőgazdasági telek.

Egy átépült telken építették fel a település katolikus templomát.

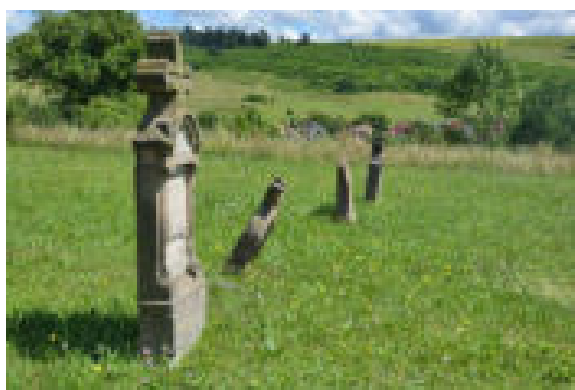
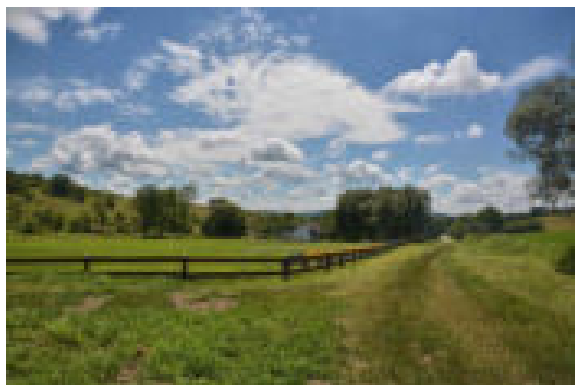
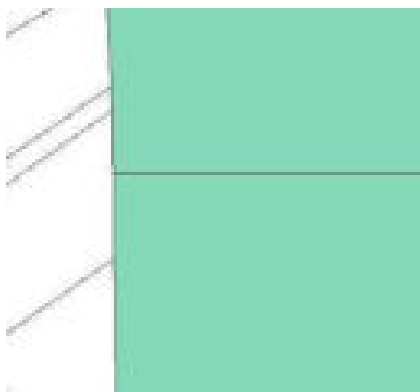

Zöldterületek

A település északi végében lévő réten alakították ki a labdarúgó pályát. Ápolt gyep, öltöző és műanyag székes lelátó tartozik a pályához.

A falu alsó része fölötti dombon alakították ki a temetőt. Van közös, van katolikus és református része. A ravatalozó a bejárat mellett épült fel.

A közös részen vannak az új sírok, a régi részen jellegzetes református és katolikus sírjelek találhatóak.

Intézmények

A település intézményei: A református és a katolikus templom, a Polgármesteri Hivatal, az üzletek, és a faluház. Eltérő időben és építészeti stílusban épületek fel.

Külterületi területek

Legelők, kaszáló, erdők, cserjések

A település belterülete szomszédságában apró szalagtelkek sokasága található. A külterületen a gazdálkodás két fő formája maradt fenn, a földművelés és az állattenyésztés.

A kaszálók, réteket az állattartás, a legeltetés, a kaszálás tartja fenn.

Jellegzetes épületei a külterületnek a Háromhegyi pálos kolostorrom és az átjátszó állomás.

Mindkettőhöz egy szakaszon közös aszfalt út vezet fel. A kolostorhoz a végén egy kövezett út vezet be az erdőn át. A kolostor fenntartója az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, mint kezelő. Az elmúlt évek során több alkalommal történtek a romterületen régészeti feltárások, majd állagvédelmi munkát.

Bizton állítható, hogy a település nevét viselő kolostor romjai messze földön ismertek, emiatt kedvelt turisztikai célpont az erdőben megbújó romantikus rom.

Civertán Bt.

Szintén a külterület beépített része a faluba vezető út mellett álló egykori TSZ major, mely mára állattartó mezőgazdasági vállalkozás.

A TELEPÜLÉSKÉPET MEGHATÁROZÓ ÉPÍTETT ÉS TERMÉSZETI ELEMEEK

6

Lakóépületek, melléképületek építészeti részletei

Tömegformálás

A tömegformálásuk egyszerű, elnyújtott hasáb. A nyugodt tömeget arányos ablakok és ajtók nyitják meg.

A terep emelkedése miatt az épület az utca felé alacsony lábazattal van kialakítva.

A gazdasági épületek a lakóépület mögött helyezkednek el, vagy a telek túlsó oldalán, a szomszédos épület mellett állnak. A gazdasági épületek tömege is egyszerű, tagolatlan.

A legtöbb lakóépület előtt keskeny fa tornác fut végig, de néhány régebbi épületnél a megnövelt ereszmérettel alakították ki a védett közlekedési területet az épület előtt. Találkozhatunk falazott oszlopos tornáccal is.

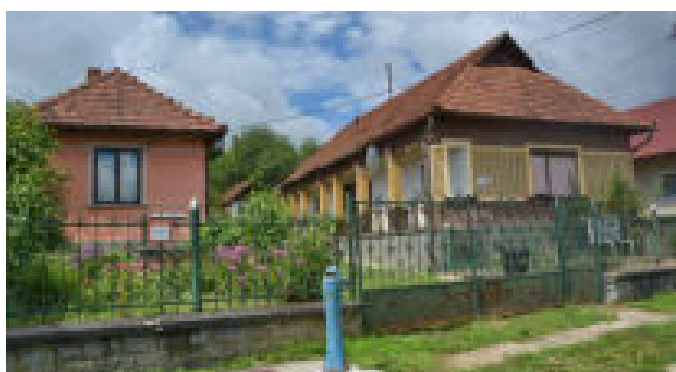
Tetőidom

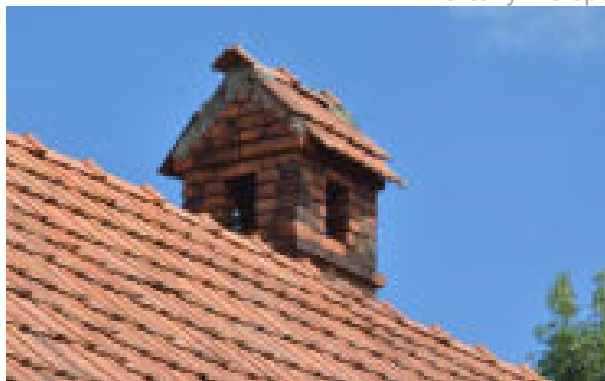
A tetők 42-45 fokos dőlésszögű magastetők. A gerinc követi az épület tömegét. Az utcai, vagy rövidebbik oldalon teljes konttyal van lezárva. Néha apró oromrész kerül a konty végébe (palóc konty), aminek a deszkázásába díszítést fűrészelte be.

A utóbbi negyven év során a több épület utcai, lakó része átépült. Megnövelték az épület első részének a szélességét, de alapvetően megmaradt az épület jellege. Csak néhány épület esetében történt jelentősebb átépítés, és az első épületrész sátortetőssé épült át.

A gazdasági épületek, a csűrök egyszerű oromfalas nyeregtetőt kaptak.

Az új katolikus templom tervezője a bonyolult tetőidom kialakításával gondolta a figyelmet magára terelni. Az épületnek az ember adja az értelmet és a lelket.

Kémények

Több épületen megmaradt a régi épületek vaskos, falazott kéménye. Eredeti funkcióját már nem tölti be, de állnak még.

A kémények falazott szerkezetek, sokszor vakolt felülettel.

Nyílászárók

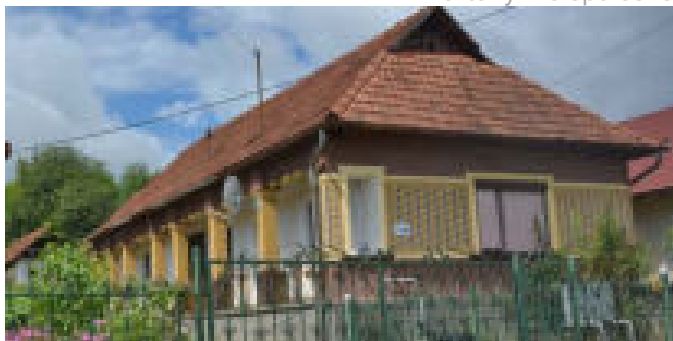
Az eredeti homlokzati rendszer a kétablakos kialakítás volt. Néhány esetben ez átalakult egy nagy ablakká. Az épületek szélesítése esetén néhol megjelent a „klasszikus” két nagy ablakos homlokzati kialakítás.

Az udvari homlokzat nyílászáró már jelentősebben átalakultak, hiszen az életforma változása ezt indokolta. Megjelentek a zárt tornácok, verandák, előterek.

Általánosságban elmondható, hogy a nyílászárók anyag megmaradt a fa, festett felülettel és fehér színnel.

A nyílászárók eredeti díszítései itt-ott lelhetők még fel.

Tornácok

Nhány épületnél szélesített eresszel oldották meg a bejárat feletti védelmet.

Több épületen megtalálható még a fa oszlopos tornác. Néhol falazott a tornác oszlopa, de találunk teljesen falazott tornácot is.

Anyagok, szerkezetek

Falazat

A táj jellegzetes falazó anyaga a kő.

A kőfalat régebben sárba rakták koszorú és szilárdabb alapozás nélkül.

Maradtak fenn még vályogtégglából rakott épületek is, de a gazdasági épületek mind vályogból épültek.

Később a téglá lett az elterjedt falazó elem. Sokszor a vályog ház kéményét rakták vályogból.

Az új épületek és a bővítések gázszilákat és téglá alkalmazásával készültek.

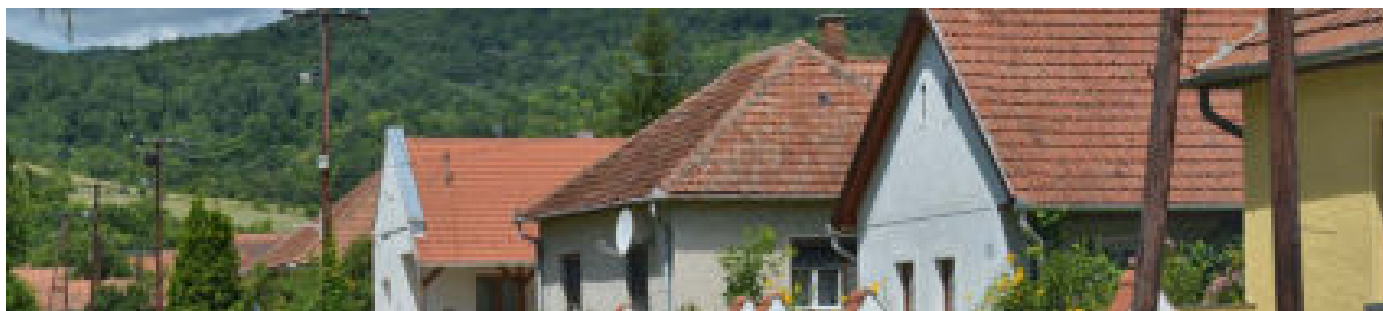
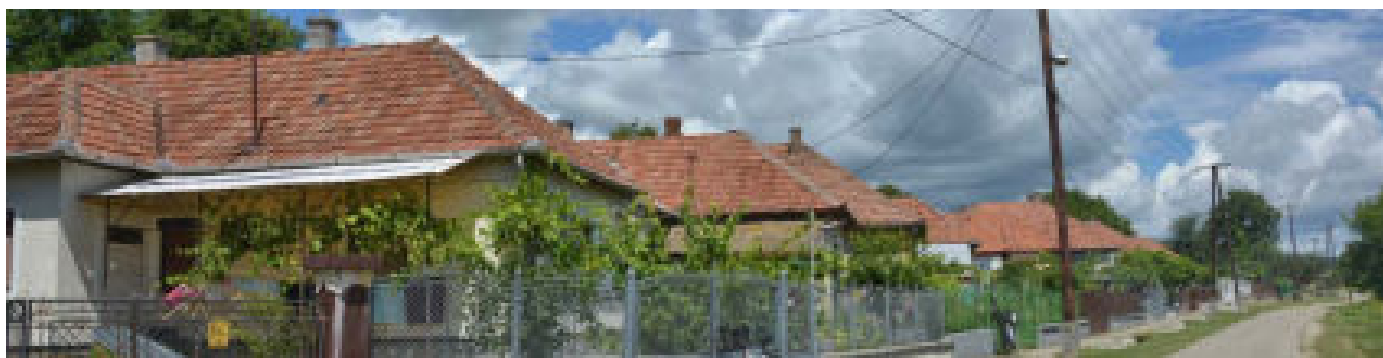

Tetőfedés

A tetők cseréppel vannak fedve. A régi sötét cserepek mellett megjelentek korunk világos, piros színű cserépfedései. Néhány épületen fennmaradt a múlt században elterjedt fémlemez fedés.

Szerencsére a település tetőfedése egységesnek mondható, nem alakult ki a más településekre annyira jellemző önmaga mutogató egyéni megoldások alkalmazása.

Az új részeken előfordul a szürke pala alkalmazása is.

Homlokzat kialakítása

A homlokzatok vakoltak. Az utóbbi évtizedek anyagi lehetőségeinek megfelelően a falak külső oldala kőporos vakolatot kapott, általában színes felülettel. A jellemző színek a földpát színek: okker sárga, vasoxid vörös-barna, törtfehér.

Korábban a tapasztott, vagy vakolt homlokzati felületek meszelést, vagy festést kaptak sima felülettel.

A homlokzatot kiemelkedő, eltérően színezett sávok tagolják. A nyílások keretezettek.

Több épületen bonyolult díszítőelemek tűnnek fel.

A lábazat szürke, cementes vakolat.

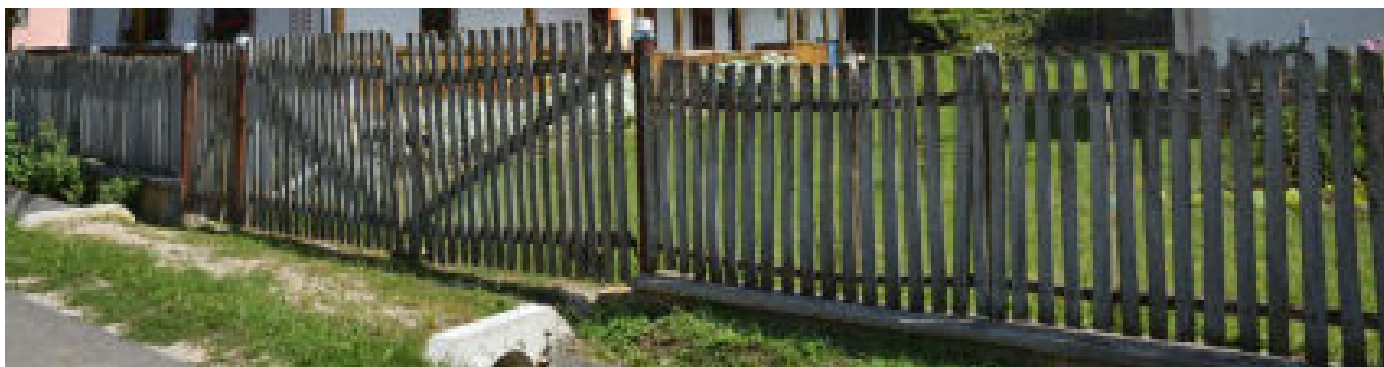
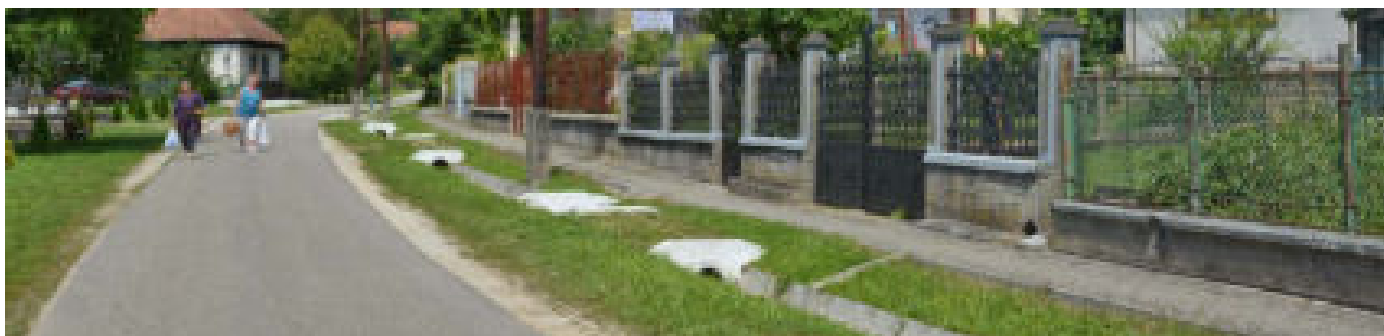

Egyéb épített elemek

Kerítések

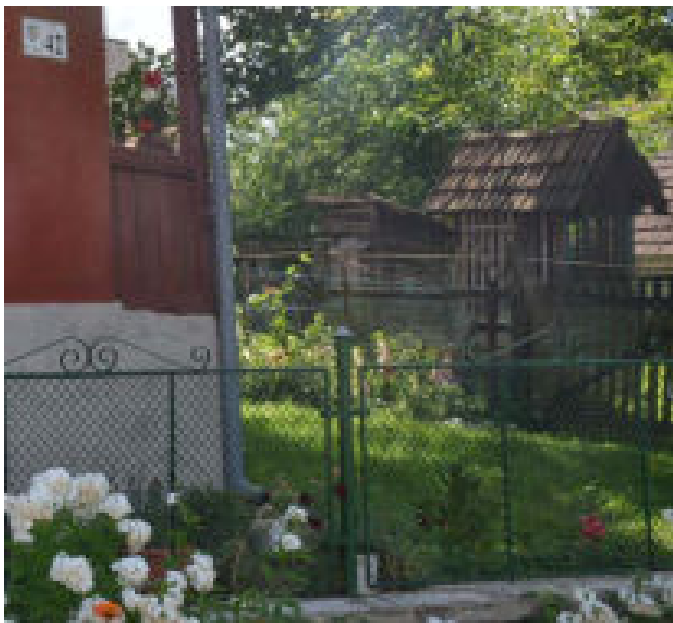
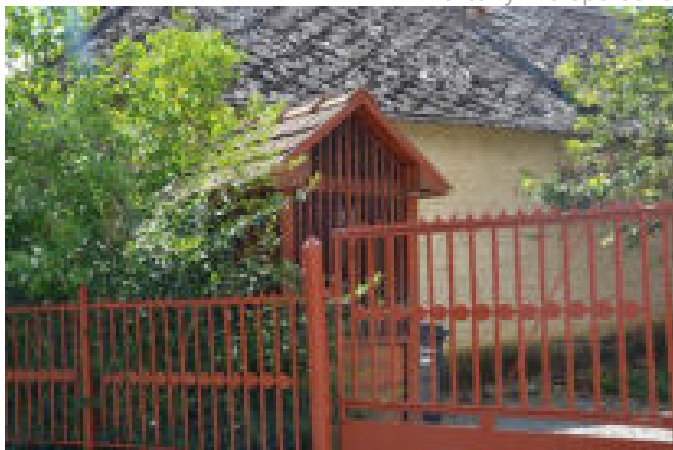
Az utcai kerítések nagy százalékban fa léckerítések álló fa elemekkel, fa oszlopokkal. Több esetben ez átalakult díszített fém kerítéssé. A kerítés alatt lábazatot alakítanak ki, mely kőből, vagy betonból készül. A kapuk kialakítása igazodik a kerítés kialakításához. Tömör falazott, vagy rakott kerítés nem található, nem jellemző.

Kutak, tárolók

Egykor valamennyi telken volt ásott kút, de ezekből mára csak néhány maradt fenn, ezek állapota eltérő. Néhol pusztulni hagyják, néhol a kert díszévé teszik

Napjaink új építményei a kerti kiülők. Ezek főleg fa szerkezetű építmények. Tömegformájukkal igazodnak a melléképületekhez, tehát nem idegenek a településképtől.

Gazdasági épületek

A főépületek mellett többféle melléképület is megfigyelhető a telkeken. A melléképületeket elhelyezkedésük alapján három fő csoportba lehet sorolni.

A legjellegzetesebb, de a leginkább veszélyeztetett épületforma és elhelyezés az ún. kereszt csűr. Már csak néhány áll belőle. Általában kő lábazatra épített fa szerkezetű építmények, melyek eredetileg zsúp fedéssel voltak fedve.

A másik jellegzetes csoport a főépülettel szemben kialakított gazdasági épület, elsősorban nyári konyha funkcióval.

A harmadik csoport országosan elterjedt megoldás: a főépület folytatásában építették meg a tárolót, az istállót, az apró jószágok óljait.

Ezek a gazdasági épületek jobbára elveszítették eredeti funkcióikat, más és más új funkciót helyeztek el az építményekben.

Intézmények és sajátos építmények építészeti részletei

Tömegformálás

Ezek az épületek már változatos, a funkcióhoz igazodó, azt kiszolgáló tömegformákat láthatunk. A tömegek osztottak, vagy meg vannak törve.

Tetőidom

A tetőidomok változatosak, lépcsőzetes, vagy megtört nyeregtető, vagy kupola szerű toronysisak. Általában itt is az egyszerű tömegekre és tetőidomokra törekedtek igazodva az épülettömeghez.

Nyílászárók

Ezek az épületeken is a funkcióhoz illeszkedő nyílászárókat alkalmaznak. Több esetben már felújításra kerültek, illetve cserélték a nyílászárókat. Általában festett fa szerkezet. Kivétel a templom fém ablaka, mely elterjedt szerkezeti forma volt a maga idejében.

Anyagok, szerkezetek

A középületek jellemzően téglából épültek szilárd alapozásra. Még a fa földem a jellemző. A tetők cseréppel, vagy fém lemezfedéssel vannak fedve. A homlokzatok ezeknél az épületeknél is kőporos vakolat, a színezése itt is földpát szín. A nyílások körük vakolatdíszítés figyelhető meg.

Új épület a művelődési ház, és a közösségi ház. Új épület a katolikus templom is egyedi tömegével. Épület egy vendégház a sportpálya közelében.

ACOOOP áruház egyszerű tömegével nem üt el a környezetétől, legfeljebb az elhelyezése, a nagy előkert zavaró.

Közterületek, sajátos építmények

Közlekedési építmény

A falu autóbusz várója jó hangulatú, fa építmény. Jól illeszkedik a település arculatához.

Cserépfedésű, lazúros festést kapott.

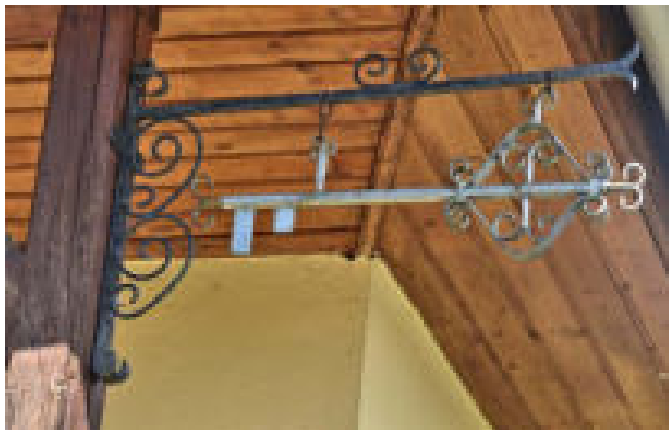
Hirdető táblák, cégfeliratok

Egységesen, fa szerkezetből alakították ki a településen a hirdető táblákat, melyek helyi és turisztikai információkat tartalmaznak.

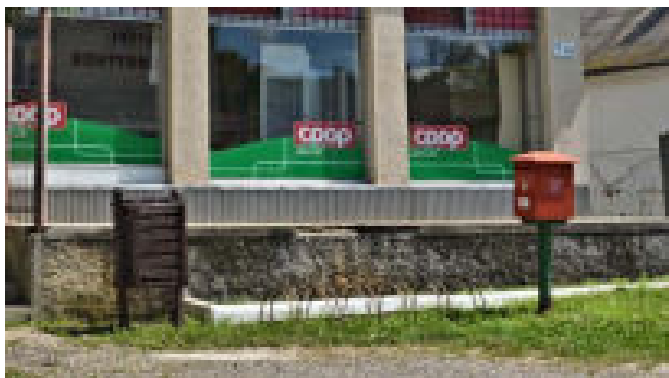
Az intézményeken kivágott betűkből kialakított információs szövegek láthatóak.

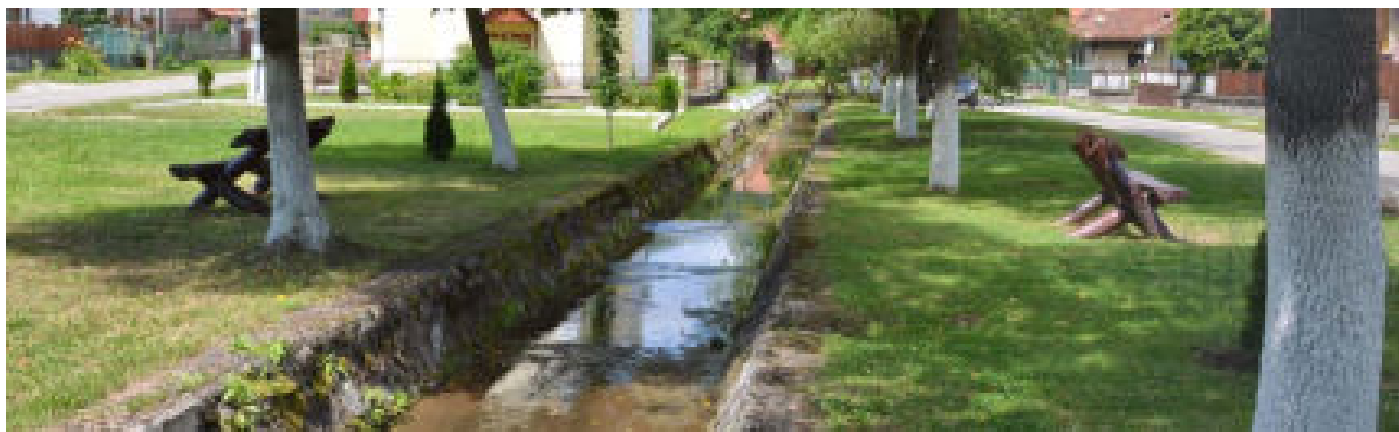
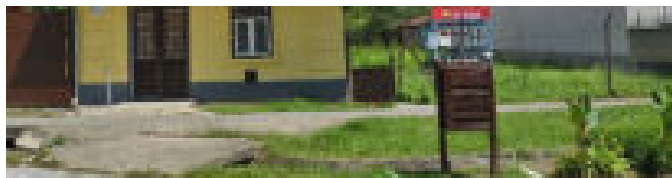
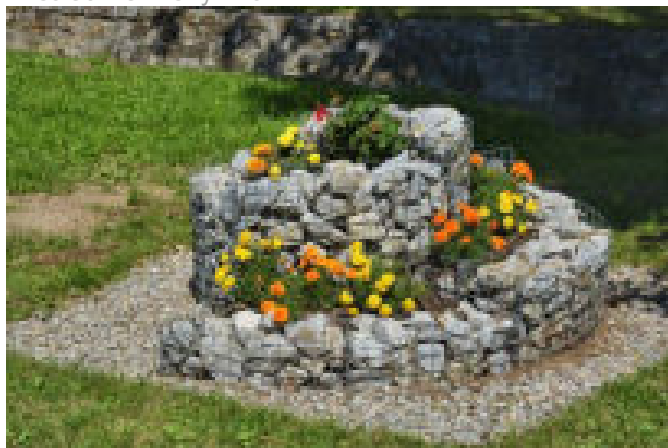

Szemetesek, virágládák.

A szemétyűjtők a hirdető táblához hasonlóan fa szerkezetűek.

Virágos építmények találhatók az utcák mellett, melyek masszív kő építmények, illeszkedve környezetükhöz. Sajátos hangulatot árasztanak az örök kő építmények az elmúló virágokkal.

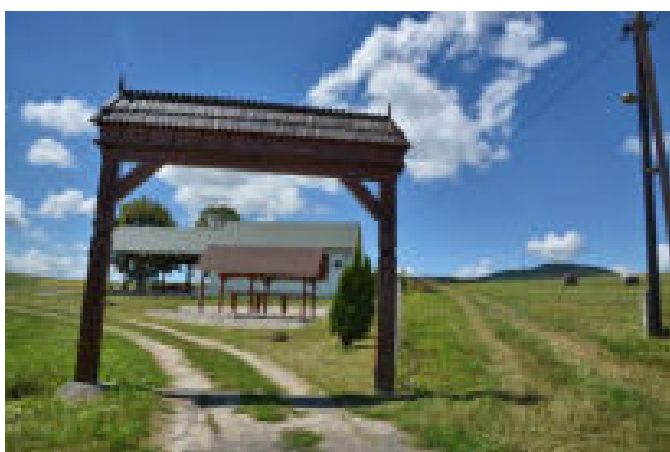

Emlékhely

A település déli részén áll egy feszület.

A másik emlékhely a központ déli részén lévő teresedésen álló világháborús emlékmű. A gazdag kertészeti környezet kellemesen oldja fel a falusi hangulatban a komor szobrot. A szobor elhelyezése szerencsésnek mondható.

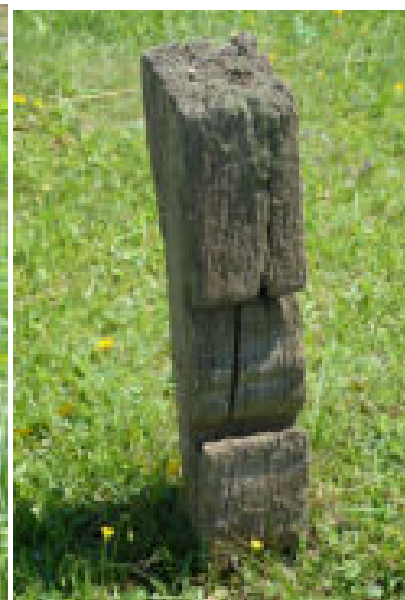

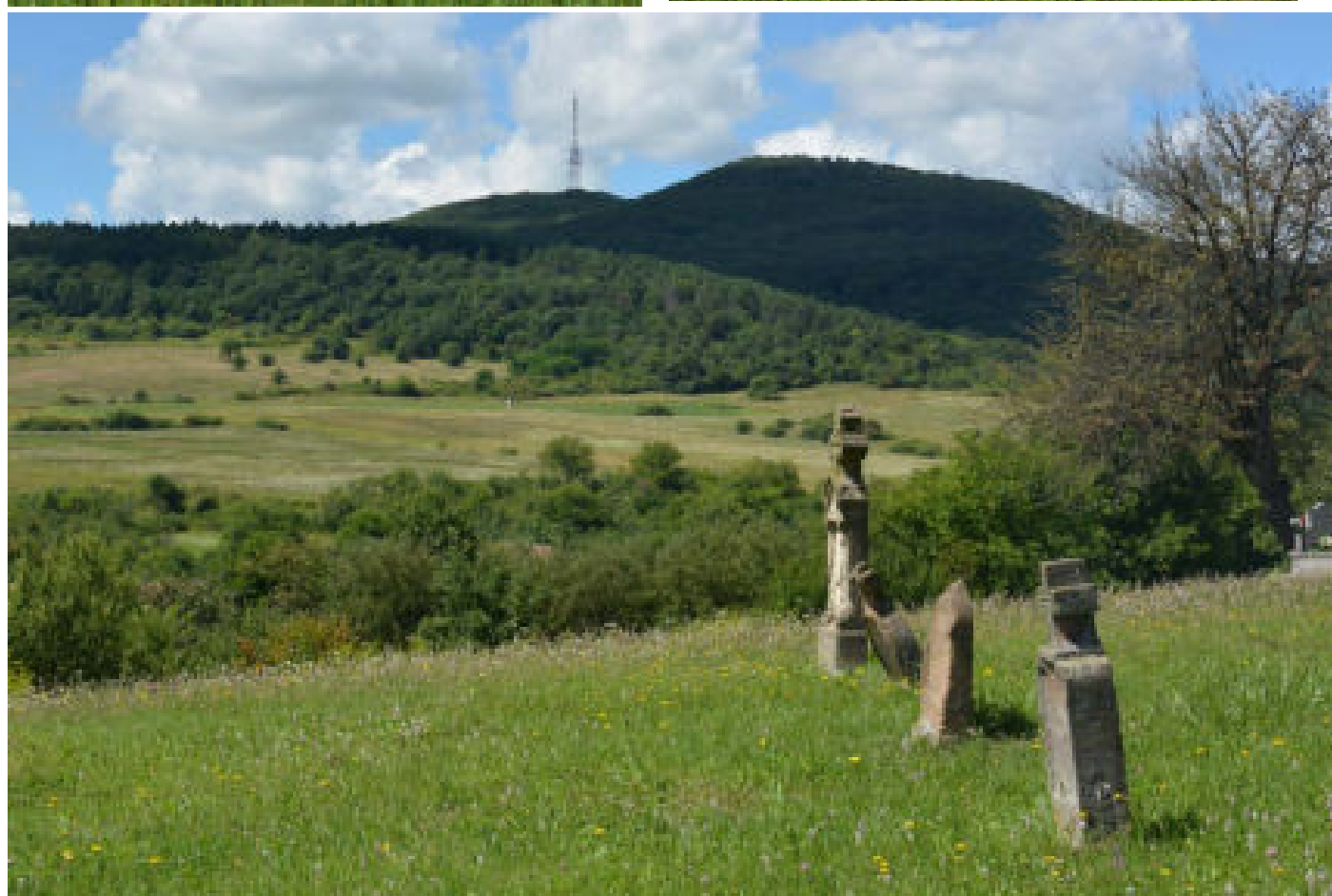
Temető

A településnek egy temetője van, ezt használja a lakosság. A temetőben eltérő korú és stílusú sírjelek találhatók, Jellegetes a kő anyagú síremlék, de több vas anyagú sírkereszt is megfigyelhető. Az új sírok már a kor divatja szerint készülnek.

Található néhány fejfa is a tájra jellemző kialakítási móddal készítve.

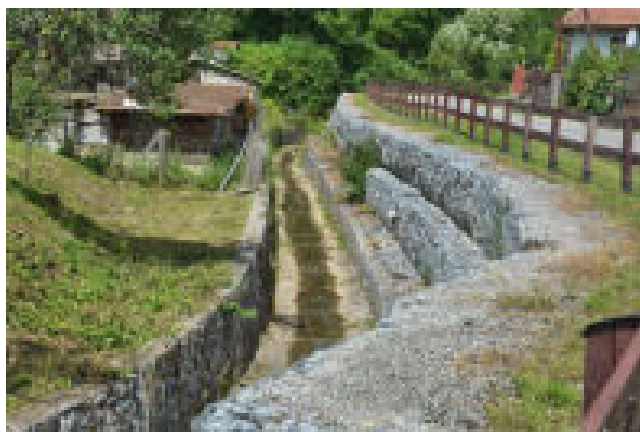

Közterületi tárgyak

A település közterületén több olyan tárgy áll, melyek hozzájárulnak a településképi arculatához. Ezek fontos elemei a település biztonságának, ezért bármennyire is részei a településképnek, elviselendő elemek, korunk vizuális lenyomatai.

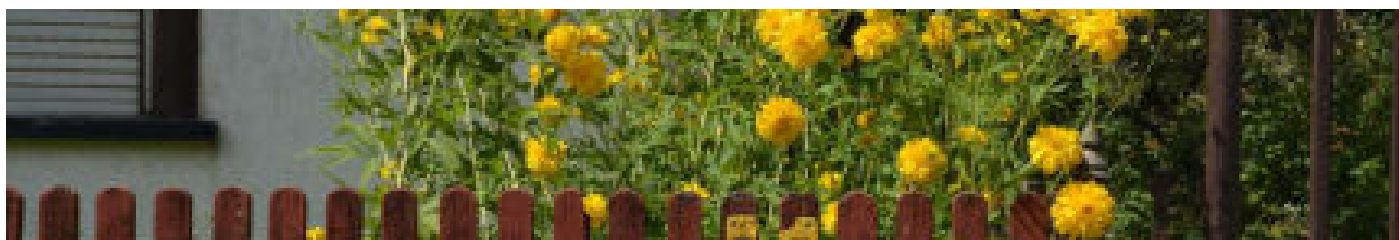
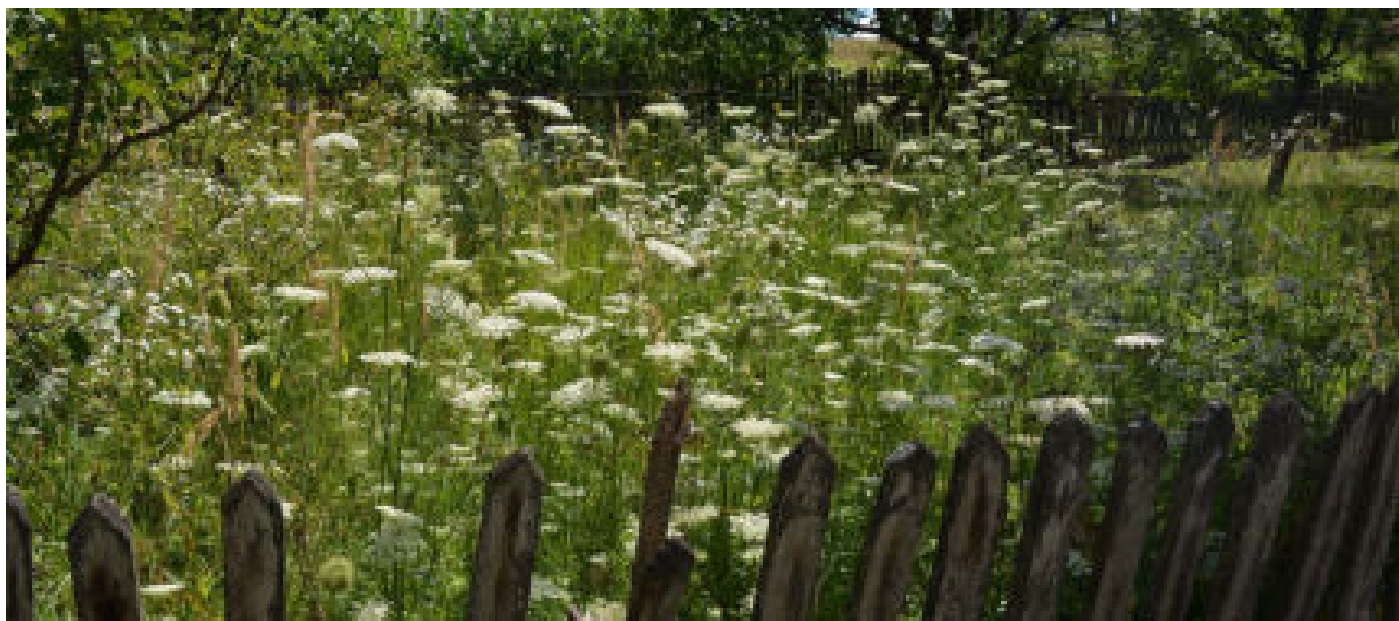

A belterületi természeti környezet

A település utcái virágosak, Hasonlóan az előkertek is virággal vannak beültetve, ezért a teljes település színeiben pompázik. A tornácok mellett szőlőlugas adja az árnyékolást

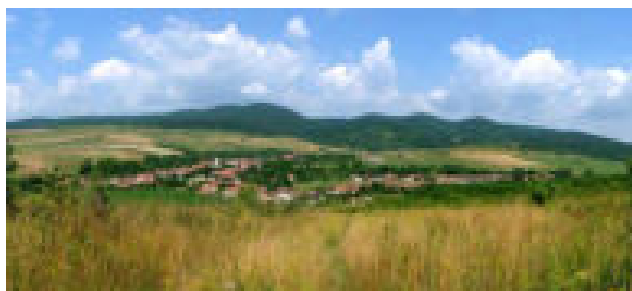
A hátsó telekrészekben általában gyümölcsös van telepítve. jellegzetes belterületi természeti érték a településen végigfutó kis patak és annak környezete.

Talán a kibetonozott patakmeder, mely megbontja a település és a táj harmonikus egységét. Bizonytalán történések okozták a beton falak közé szorított, alig csordogáló patakmeder kialakítását.

AJÁNLÁSOK

Megállapítás

A településképet meghatározó építészeti és természeti adottságok összefoglalása

Martonyi az elmúlt évszázadok alatt megőrizte sajátos, egységes településképet. A településképi szempontjából legfontosabb elem a település telekstruktúrájának fennmaradása. Ez a struktúra figyelembe veszi a település domborzati adottságait, a felszíni vízrajzi adottságokat, és a település környezeti kapcsolatait.

A táj és a településképi egységének egyik alapja a település tengelyét képező patak és a mellette haladó közút. E két tengelyre szerveződött az egykori település magja.

A településképi meghatározó elemei a fennmaradt épületek, homlokzatok, és építészeti részletek.

A környező táji adottságok is többnyire fennmaradtak, mivel a külterület gazdálkodás jórészt változatlan maradt.

A településképi megtartásának, illetve az új épületek, a felújítások kialakításának a meglévő együttesre kell támaszkodni. E meglévő értékek alapján határozható meg a településképi védelme szempontjából alapvető építészeti és természeti értékek, részletek. E meghatározott értékek alapján lehet szabályozni az új épületek, építmények településképi befolyásoló kialakítását, a táji, természeti környezet alakítását.

A belterületi településképi védelmi ajánlások a településképi szerinti csoportosítás alapján:

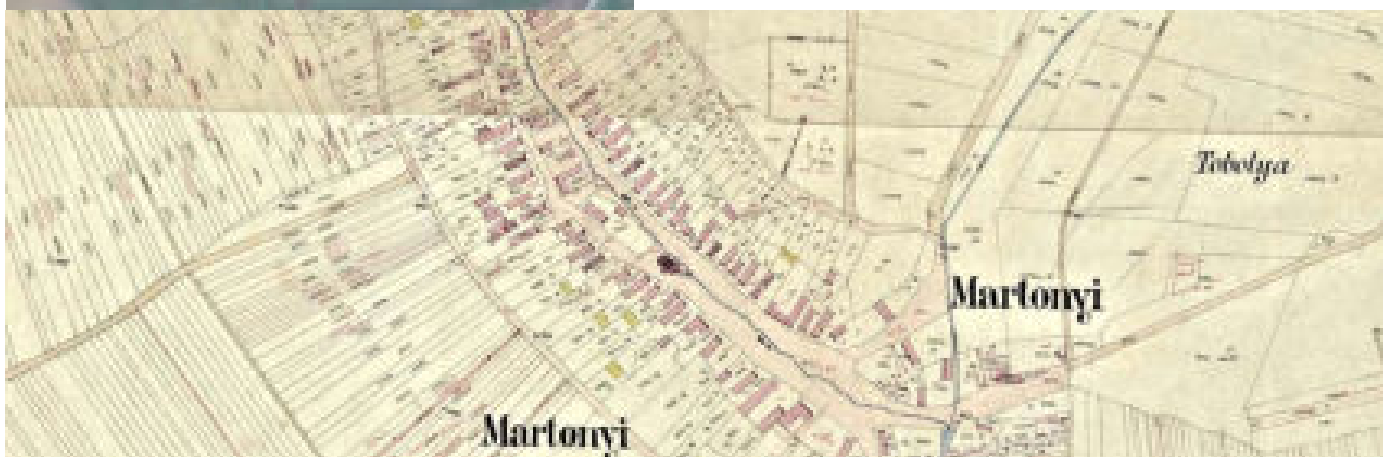
A településképet meghatározó terület

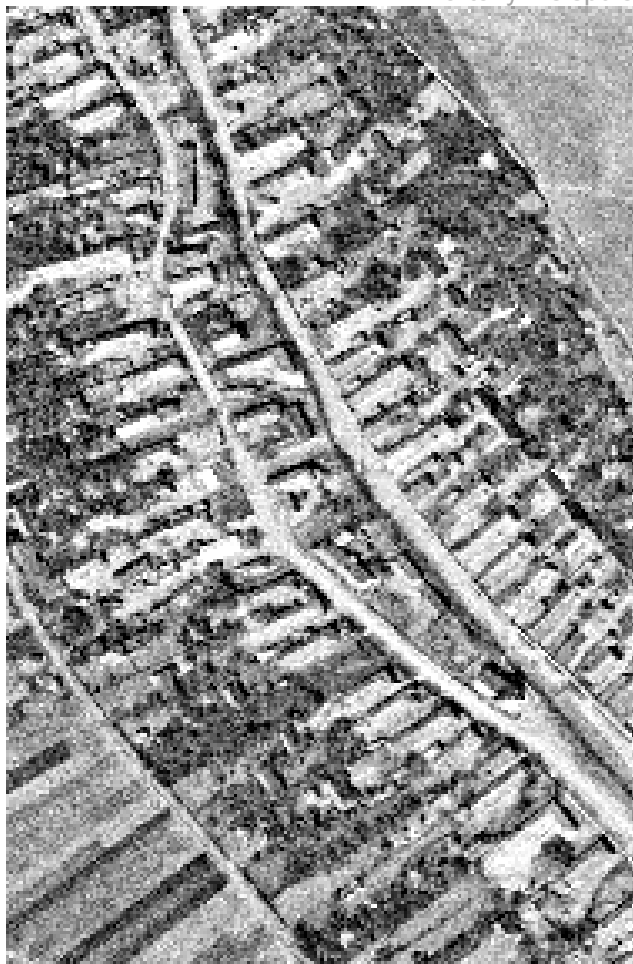

A jellegzetes Martonyi telekforma évszázadok óta maradt fenn, egy korábbi gazdálkodási forma fennmaradt öröksége. Bár mára megszűnt a telekformát kialakító gazdálkodási forma, de a település és a természet kapcsolata miatt új gazdasági lehetőségek nyílnak a település lakosai számára.

A hagyományos telekforma fenntartása, megőrzése alapvető a településképi szempontjából. Egyrészt harmonikus vizuális kapcsolat marad fenn a természet és a beépített területek között, másrészt a település mikroklímája, természet közeli állapota idegenforgalmi szempontból vonzó. A hosszú telkek lehetőséget nyújtanak az aktív pihenésre építő idegenforgalom számára. Nem elhanyagolandó érv a telekrendszer megőrzése mellett, hogy a hegyről a településre felnyíló látképnek is meghatározó eleme a jelenlegi telekstruktúrára épülő beépítési forma, ház-természet aránya a látványban.

Mindezek miatt javasolt a történelmi telekforma megőrzése, védelme. Nem javasoljuk a telkek megosztását, feldarabolását.

Beépítési mód és forma megőrzése

Meghatározó eleme a településképeknek a telkek beépítési módja. A telkek első 1/3-a a történelmileg kialakult „lakott” telekterület, azaz ez a terület a telek beépíthető része. Ezen a telekszakszon helyezkednek el a lakó, a gazdasági és a melléképülete.

Az épületeknek kétféle elhelyezése figyelhető meg e területen: Az egy oldalon elhelyezett oldalhatáron álló beépítés, valamint a kétoldalas beépítési mód, amikor a főépülettel szemben, a telek túlsó oldalán is elhelyeznek egy épülete, általában a nyári konyhát. A melléképület előtt nagyobb előkertet alakítottak ki. A főépület mögött helyezkednek el a melléképületek, a gazdasági épületek.

Ez a beépítési forma, mely összefügg a telekformával, megőrzésre érdemes a településképek védelme érdekében. javasoljuk e beépítési forma védelmét, és alkalmazását.

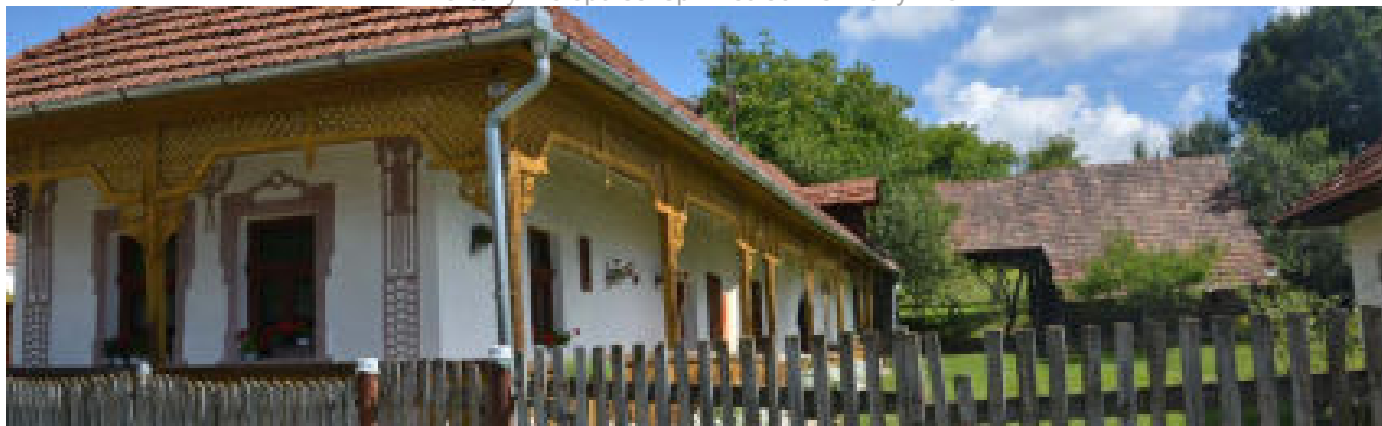
Mivel sok esetben igény van arra, hogy az adott területen több család is élhessen, annak érdekében, hogy ne kelljen a telkeket felosztani, javasoljuk a több lakás elhelyezésének az engedélyezését a megadott beépíthető területen belül a beépítési mód figyelembe vételével.

Keresztcsűrök védelme--visszaépítése más funkcióval

Jellemző eleme volt a településképeknek a keresztcsűr épülete. Mára csak néhány épület maradt fenn, de igazolhatóan a legtöbb telken állt ilyen épület. Ez az épület volt a gazdálkodás alapvető épülete. Itt tartották a takarmányt, a szállító eszközöket. Mára átalakult a gazdálkodás formája, az épületek a hagyományos funkciójukat elveszítették. Viszont ezek az épületek határolták le egykor a lakott és a gazdálkodási telekrészeket, és sajátos elemei voltak a településképeknek.

javasoljuk a meglévő keresztcsűrök megtartását és felújítását, továbbá javasoljuk új keresztcsűrök építését. meg lehet keresni az épületek új funkcióit: Pl. gépkocsi tároló, műhely. Idegenforgalmi szálláshely esetén közösségi tér, csoportos szálláshely kialakítása. Családi lakóépület esetében szabadidős helyiség, sport terület, vagy akár uszoda. A forma fenntartása javasolt, a funkció szabadon választható az igények szerint. A megjelenése miatt mindenképpen indokolt a fa burkolatú, netalán fa szerkezetű épület kialakítása.

Hátsó kertek védelme- többcélú hasznosítással

E telekcsoport településképi megjelenésének karakteres eleme a növényzettel benőtt hátsó kertek látványa. Itt hagyományosan gyümölcsös és kaszáló volt egykor. Mára elsősorban a gyümölcsös funkció maradt meg. E telekhasználat megtartását egyrészt a település mikroklimájának megőrzése, másrészt a várból feltároló falukép megőrzése érdekében javasoljuk.

Bár a nagy hátsó kert folyamatos gondozást igényel, de a gyümölcsös mindennapi hasznot eredményez (gyümölcs, lekvár, pálinka), de a területalkalmas lehet nyári táborozásra is a keresztcsúrtban kialakított vizesblokk mellett. De lehetőség van biogazdálkodásra is ezen a telekrészen a lakóépülethez közel.

Átépült területek

Beépítési mód és forma megőrzése

E hagyományos telkes beépítési mód és forma kialakulását a domborzat és a patak eredményezte. Az átépült területen a meglévő telkek az idők során átépültek elsősorban funkcióváltás okán, vagy külterületi telkeken alakítottak ki új utcát és mellette lakótelkeket.

Ezeknél a telkeknél már ne ma gazdálkodás biztosítása a cél, egyszerűen a lakhatási célokat elégítették ki. E telkek rövidek és keskenyek.

Ezek a telkek is részei a településnek, de ebben a formában történő fenntartásuknak nincs igazán indoka, tehát szabad a telekalakítás.

Intézmény területek

A település intézményei meglévő telek átalakításával, megváltozott beépítésével jöttek létre. Ettől eltérő a közösségi ház épülete, mely megjelenésével igazodik a kialakult építészeti környezethez.

A COOP áruház érzéketlenül ült be a település szerkezetébe. Bár tömege egyszerű, de elhelyezése a környezetétől idegen. A művelődési otthon meglévő beépítési formát használ fel, de a beépítési magassága idegen a környezetétől. A telek megnyitásával is fellazítja a település központjának telekstruktúráját. A telek értelmezésével (lehatárolás, növényzet telepítése) és a homlokzat anyaghasználatával az illeszkedés elősegíthető.

Zöldterületek

Két területet soroltunk ebbe a csoportba: a temetőt és a sportpályát.

A sportpálya a természeti adottságok figyelembe vételével lett kialakítva, a településképi hasznos része.

A temető jelenlegi területe az egykori temető felbővítésével alakult ki. Egykor külön volt katolikus és református temető, ma már közösen temetkeznek.

Maga a temető egy füves domboldal, ami gyalogosan a településről, gépkocsival körben lehet megközelíteni. Településképi szempontból jelentős, mert a település fölött, egy domb tetején helyezkedik el. Javasoljuk a ravatalozó és környékének, valamint a temető kerítésének a növényzettel beültetését.

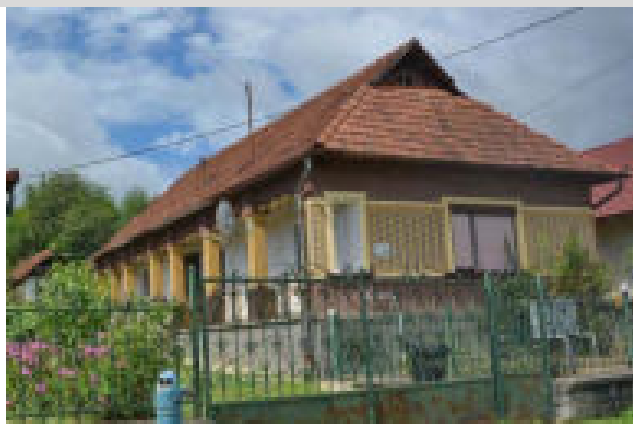
Patak természetes jellegének megőrzése

A terület településképi karakterének fontos eleme a patak. A patak medrét kővel és betonnal kirakták. Az árvizek miatt alakulhatott ki ez a forma.

Javasoljuk meder oldottabb kialakítását, hogy szerves része lehessen a patak a településnek.

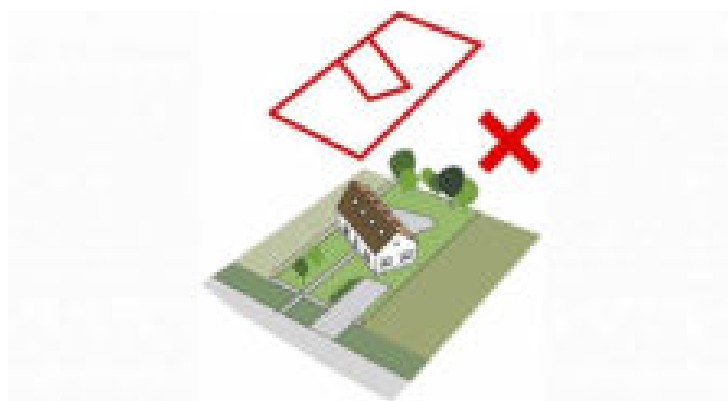
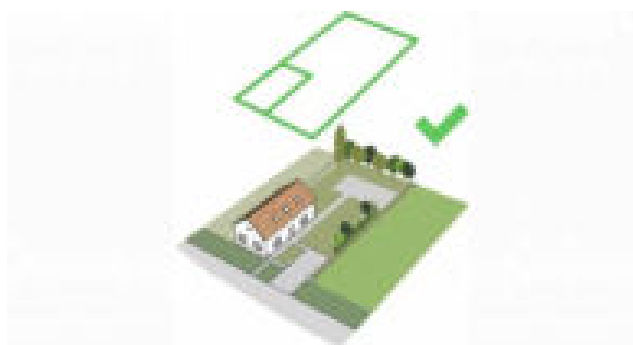

Általános javaslatok

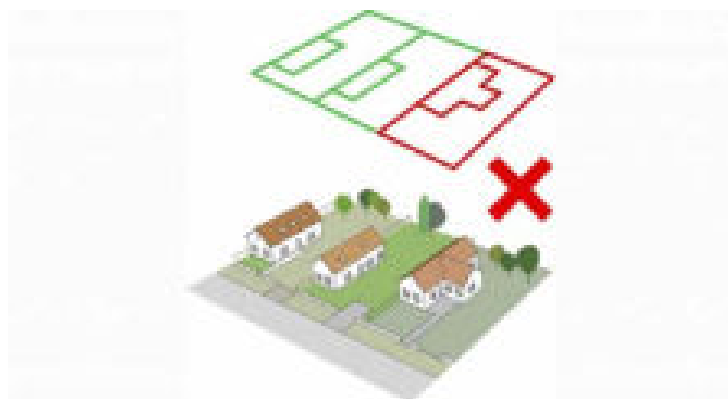
Épület elhelyezése a telken

A telkeken javasoljuk az új épületeket a kialakult beépítési módhoz igazodó módon elhelyezni, figyelembe véve a kialakult beépítési formát. Kerülni kell a településképtől idegen épület helyezési módokat: pl. ferde beépítést

Előkert mérete

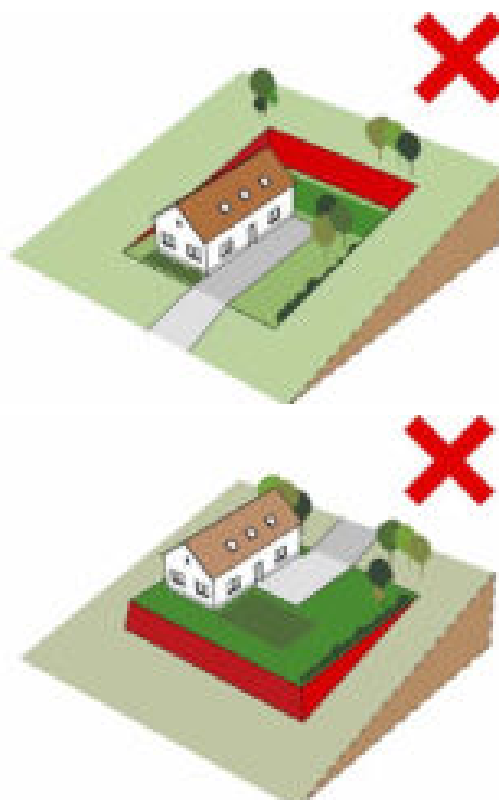
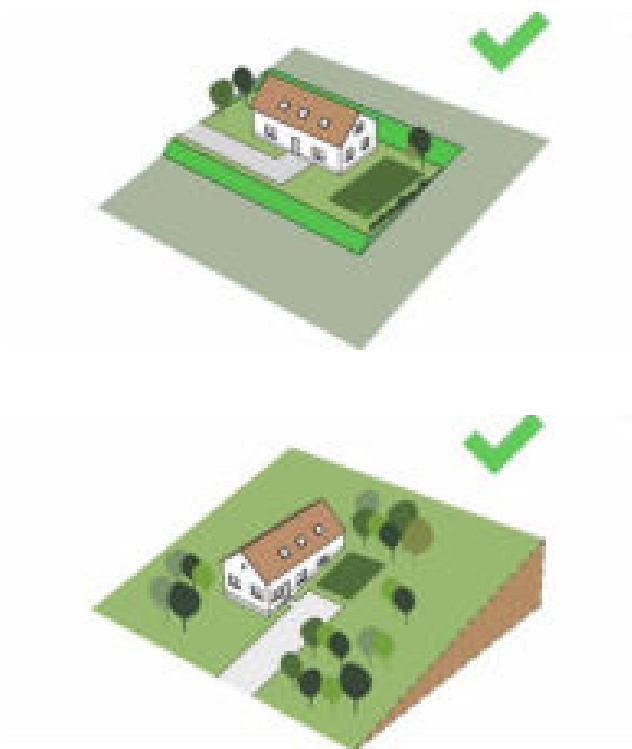
A település a csoportonként kialakult előkert méret része a település kialakult képéhez. Általában előkert van az épületek előtt, melynek mérete a domborzati viszonyoktól függ. Javasoljuk a meglévő előkertek megőrzését, új beépítés esetén az igazodást a szomszédos telkek kialakult állapotához.

Épület elhelyezése lejtős telken

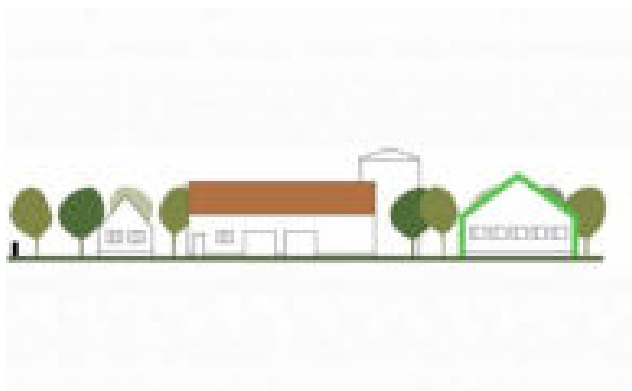
A település telkeinek jelentős része lejt az utca irányába. Ezeken a telkeken a kerítés támfal jellegű kialakításával hozták közel vízszintes helyzetbe a telek felszínét. Sok esetben még ekkor is emelt lábazattal alakították ki a lakóépületeket az utca felőli oldalon. Javasoljuk, hogy új beépítések esetén a tereplejtést több lépcsőben elosztva kezeljék, nem javasolt a nagy terepbevágás kialakítása, de nem javasolható az utca felőli nagy kiemelés alkalmazása sem. A terep őrizze meg természetes jellegét az épület környezetében.

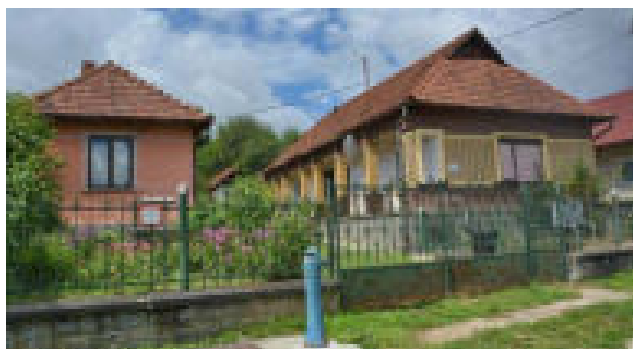
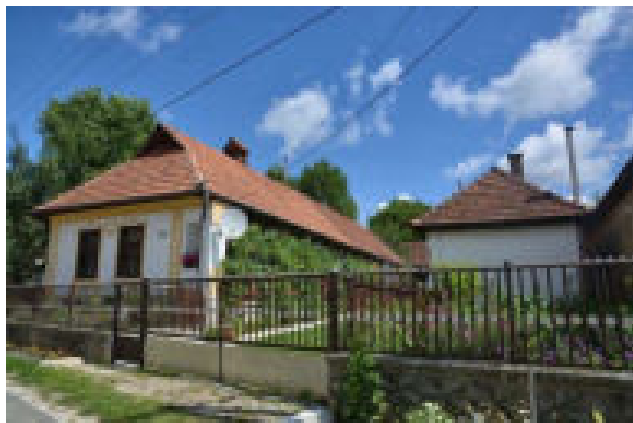
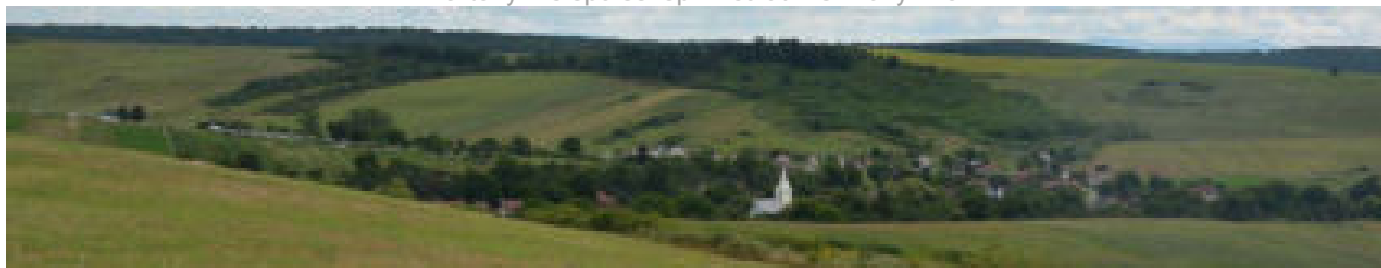

Épületmagasság

Az épületek a település központjától eltekintve földszintes magasságúak. Az erősebben emelkedő telkeknél előfordul, hogy az épület emelt földszintű az utcai oldalon. Javasoljuk a településen a földszintes épületmagasság megőrzését az egységes településkép védelme érdekében. A javasolt maximális ereszmagasság az átlagos terepszinthez viszonyítva 4 méter.

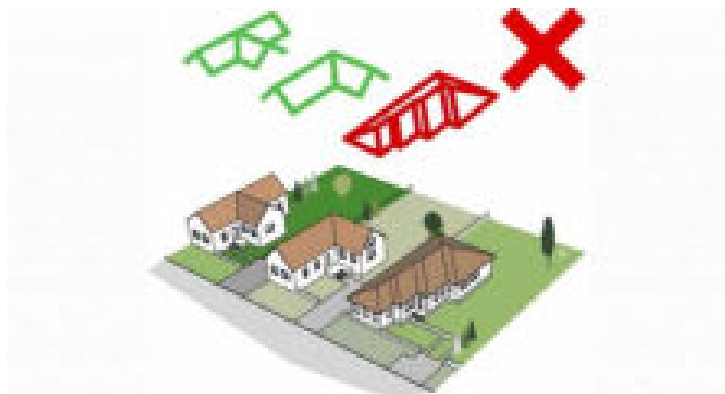
Tömegforma

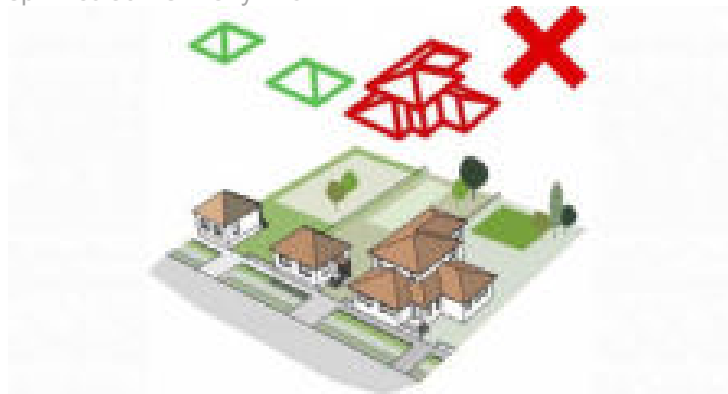
A településen egyszerű tömegformájú épületek épültek, kerültek a bonyolult tömegformákat. Ennek egyik oka a lejtős terep lehetett, de a felszíni vizek elvezetésének a legegyszerűbb módja is az egyszerűbb tömegforma esetén volt a legegyszerűbb.

A hagyományos falusi építészetben kerültek a bonyolult tömegformákat. Inkább több, egyszerű tömegformájú épületet építettek, kerültek az épületek fölösleges összeépítését. Ennek egyszerű gazdaságossági okai lehettek. Bár ma már nem a gazdaságosság az legfontosabb szempont (több esetben), de a településképi jellegének védelme érdekében javasoljuk az egyszerű, gazdaságos tömegformák alkalmazását.

Tetőidom-forma

Az épületek tetőinek formája is egyszerű, igazodik az épület tömegéhez. A téglalap alaprajzú tömeget általában nyeregtetővel fedték le, és e tetőnek az utcai oldalán telje konttyal fejezték be a tetőt. A konttyolás csak egy épületnél maradt el, ennek az eredeti tetőformájára nincs autentikus adat, ezért ezeket nem tekinthető általánosan elterjedtnak. Néhány új épületnél alkalmazták még e tetőidom formát, de ezekben az esetekben nem a településképi igazodás volt az elsődleges szempont, sőt bizony feltételezhető, hogy nem is foglalkoztak e kérdéssel. javasoljuk tehát a teljes konttyos nyeregtető alkalmazását.

Tető hajlásszöge

A településen szerencsére napjainkig megőrizték a lakóépületek a hagyományos tető hajlásszöget. A tetők 45-38°-os hajlásszöggel épültek. Nincs a település lapostetős épület sem.

Javasoljuk a kialakult tető hajlásszög megőrzését, új épület esetében az igazodó alkalmazását.

Tetőtér beépítése

A településen nem jellemző a tetőtér beépítése, de az idegenforgalom fejlődésével, valamint az építmények magasságának a korlátozásával ki fog alakulni a tetőtér beépítésének az igénye. Elmondható, hogy semmi akadálya a tetőtér beépítésének, ha néhány alapvető településképi szempontot figyelembe vesznek az építkezni szándékozók.

A tetőablak a leginkább településképet formáló elem. Célszerű az utcai oldalon kerülni a tetőablakok elhelyezését. Célszerű fekvő tetőablakokat alkalmazni. Nem zárható ki álló tetőablak építése sem. Ugyanakkor nem javasolt a tető formájának álló tetőablakok sorával történő megbontása. Egy két álló tetőablak még nem változtatja meg a tető formáját, sőt történelmi analógiával igazolható alkalmazásuk. Általánosságban javasoljuk az udvari fekvő tetőablakok kialakítását tetőtér beépítése esetén.

Nyílászárók

A település egykori kétablakos utcai homlokzata jelentősen átalakult. Ez a homlokzati forma csak néhány épület esetében maradt fenn. Elmondható, hogy eredetileg itt is a kétablakos homlokzat volt elterjedve. Az épületek modernizációs fejlesztései során ezeket az ablakokat átépítették egy nagy ablakos homlokzattá. Ez az épületek eredeti homlokzati arányait alapvetően megváltoztatta, de szerkezetileg sem voltszerencsés megoldás, mivel a sárba rakott kőfalú házak eredeti szerkezeti rendje megbomlott, Javasoljuk, hogy a homlokzatok átépítése során, illetve az új épületek esetében térjenek vissza a két ablak kialakítására, mely autentikus homlokzati megjelenést eredményez. Különösen fontos az autentikus homlokzatok visszaállítása a várhatóan jelentősen megnövekedő idegenforgalom miatt is. Az ablakok formája is meghatározó eleme a homlokzatnak. Az osztott ablakokat kell előnyben részesíteni az osztatlan nyílászárókkal szemben. A nyílászárók felületkezelése célszerűen festette felület legyen. A nyílászárók elhelyezése is fontos. Célszerű a homlokzati falsíkban elhelyezni az ablakokat.

Anyagok

A település épületeinek homlokzata vakolt felületű. napjainkra főleg kőporos vakolat borítja azokat a homlokzatokat, amelyeket korábban sima vakolat és mészfestés fedett. A két anyag eltérő felületi tulajdonságot mutat. Az egyszerű vakolat sima felületű, a kőporos vakolat érdes felületű. A kőporos vakolat általános elterjedését az a tévhit segítette elő, hogy „örökké” tart, ami sajnos erre sem volt igaz. Sajnos e vakolatok az épületek páraháztartását is károsan befolyásolják, mivel a vakolat párazáró, a szerkezetekben és a helyiségekben marad a talajból felszívódó pára, mely a falak és a vakolatok károsodását eredményezi.

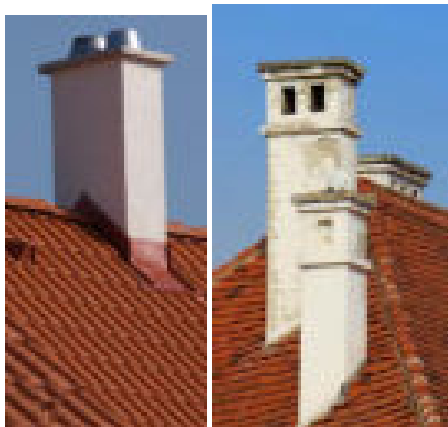
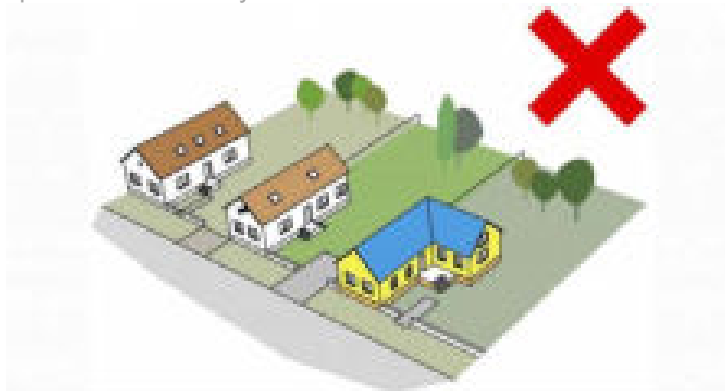
Javasoljuk az épületeken a sima homlokzati meszes vakolatok alkalmazást, mert épületfizikai szempontból csökkenti a pára károsító hatását, településképi szempontból pedig autentikus homlokzati megjelenést biztosít.

Színek alkalmazás

Az épületek vakolt felületeinek jelenlegi színezése a kőporos vakolatok színezési módszerétől függ. E vakolatokat természetes földpát színezőkkel színezték. Ez a színezési mód megfelel a korábbi korok homlokzatszínezési módjával. A földpát színezés (okker, vasoxid vörös, szürke) halvány, pasztell színezést eredményezett. Napjaink műanyag festékei már erős, telt színeket is tudnak varázsolni a homlokzatokra. Ez a homlokzatszínezési módszer idegen a történelmi színezéstől, de idegen a település arculatától is. Javasoljuk a fehér és törtfehér homlokzatszínezés mellett a halvány, pasztell színek alkalmazását. Nem javasoljuk színezett homlokzat esetén az egyszínű homlokzatszínezést, ilyenkor a tagozatok színezésével lehet a homlokzat unalmas monoton hatását megszüntetni. A fehér festés esetén az árnyékhatast teszi mozgalmassá a homlokzatot.

Kémény

A településen már csak néhány eredeti kémény látható a tetősík fölött. E kémények egykor a szabad tűzhelyes pitvarhoz tartoztak. Később e fűtési módokat megszüntették, a kémények csak a padlástól működtek. A jelenlegi kémények egy része vakolt, más részük látszó téglaburkolatú. Eltérő a kémények lezárása is.

Javasoljuk a településen a vakolt, vagy téglakémények építését a legegyszerűbb lezárással.

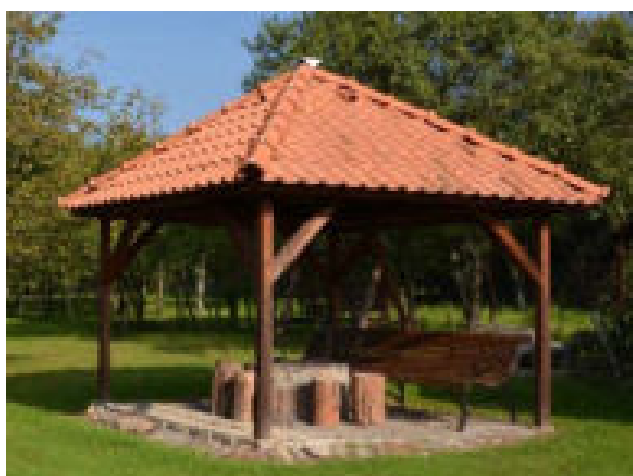
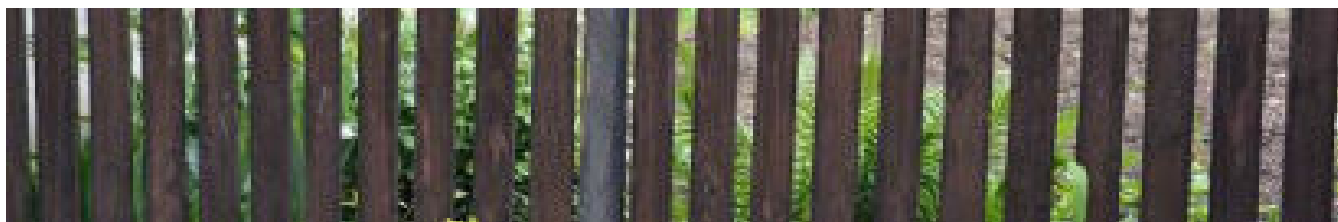
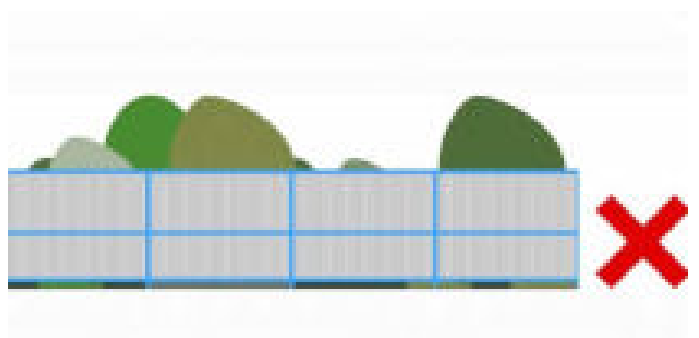
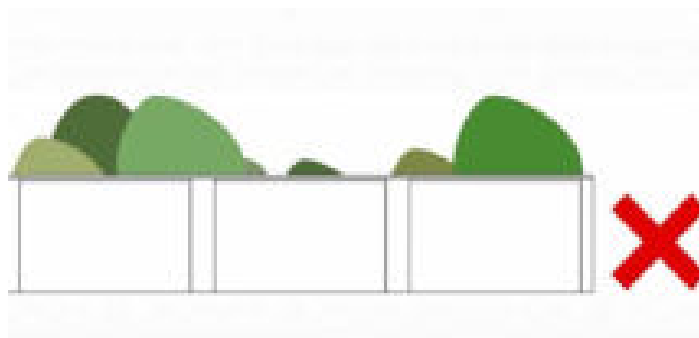
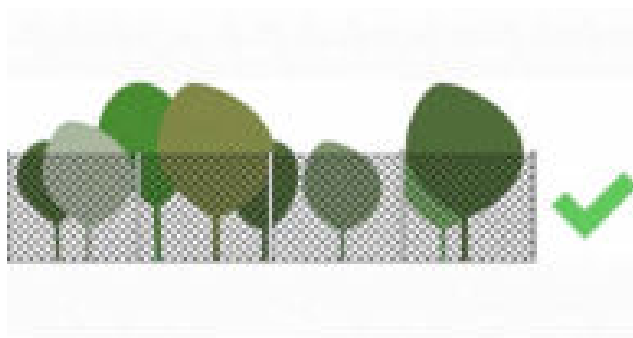
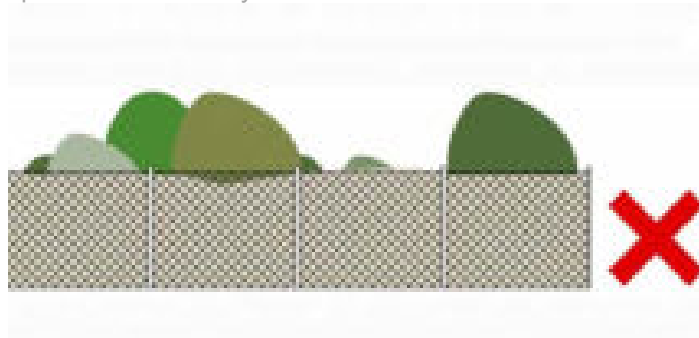
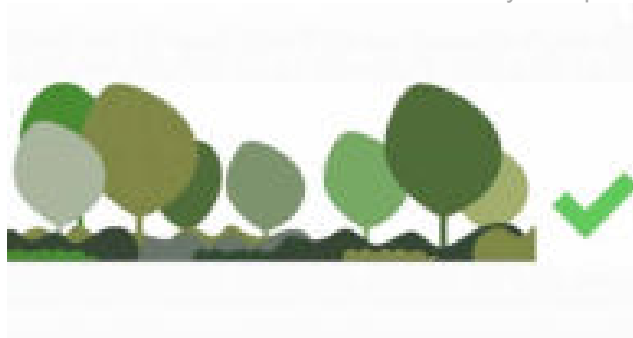
Kerítés

Helyszíni vizsgálatunk alapján megállapítható, hogy a település utcai kerítése általában függőleges elemekből álló, fa léckerítések. Néhány helyen előfordul a deszka alkalmazása, a tömör fa kerítés. Néhol vas pálcás kerítést látunk, és egy helyen építettek tömör, kőfal kerítést laképület előtt.

Javasoljuk a fa anyagú, függőleges lécszerű, vagy deszka elemes kerítés építését. A kerítések lehetnek natúr, felületkezeléssel és festett felületűek.

Középületek esetében elfogadott a falazott oszlopos, lábazatos fa kerítés építése.

Kerti építmények

Mivel a kerti építmények lényegesen nem befolyásolják a településképet, így ezek kialakításánál a hagyományosan kialakult formák és anyagok használatát javasoljuk festett felülettel.

Településképi közterületi elemek

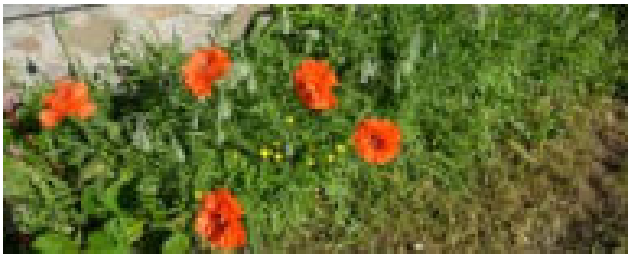
A település közterületein több olyan építmény és műtárgy található, melyek befolyásolják a település arculatát. Ezek az építmények egy része korábbi korokból maradt ránk, más részük jelen korunk alkotásai.

Hidak

A település központjában futó patakon több kis híd vezet át, mivel a hagyományos telkek jelentős része a főút felől csak hídon keresztül érhető el. Egy híd az országos közút forgalmát biztosítja.

Fa-, és fémszerkezetűek. Jellegzetes elemei a településképeknek.

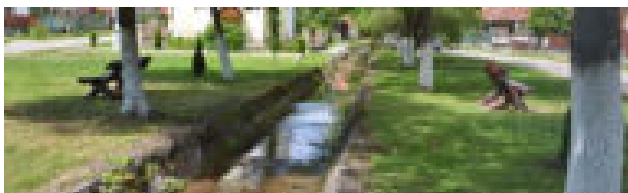
Javasoljuk a hidak felújítása esetén a fa, vagy fa burkolatú hidak építését.

Közterületi növényzet

A település közterületei gazdagon és színesen vannak növényzettel telepítve. A közterületek nagy része fásítva van, a fák jellemzően tájjellegű egyedek. A magas növésű növényállomány mellett a borrok, cserjék is elterjedtek. Jellemzően lombhullató egyedek találhatók e területen, ami megfelel a hagyományos növénypopulációnak. Örökzöld egyedek jellemzően a telkein találhatóak meg, azokon is elsősorban a telkek belső területein.

Igen fontos eleme a településnek a patak parti vízi növénypopuláció. Mivel ez a növény együttes mesterséges környezettel van körülvéve, nem önfenntartó, szüksége van a folyamatos gondozásra, művelésre. De emellett is érdemes a fenntartása, mert üde színtöltja a településnek, és a település természetközponitú gondolkodásáról vall.

Közterületi tárgyak arculata, fa anyaghasználat

A település közterületein az alábbi tárgyak képezik a települési arculat részét:

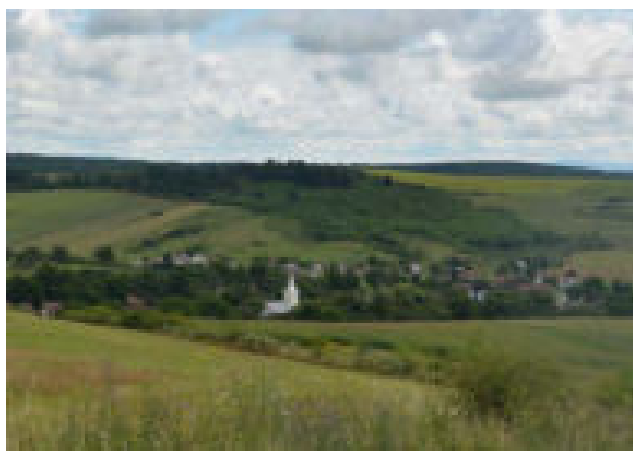
hirdető táblák, utcatáblák, szemetes tárolók, virágtartók, utcanév táblák, információs táblák, céges arculati táblák.

Jelenleg e tárgyak legtöbbje fa anyagú, kialakítása, megmunkálása egységes gyártóról áruksodik. Ez örömteli, és javasoljuk, hogy e folyamat folytatódjon tovább a kialakult formában. Talán arra kell odafigyelni, hogy a közérdekű hirdető táblák színezés igazodjon a többi tárgy felületkezeléséhez, és ne erős színű pácolást kapjon, hanem természetes fa színben maradjanak.

Sajátos színfoltja a településnek a kőből rakott virágtartók együttese. Egyszerre készült alkotások és úgy tűnik, nem lesz folytatásuk, de fenntartásuk célszerű lenne. Javasoljuk.

Külterület

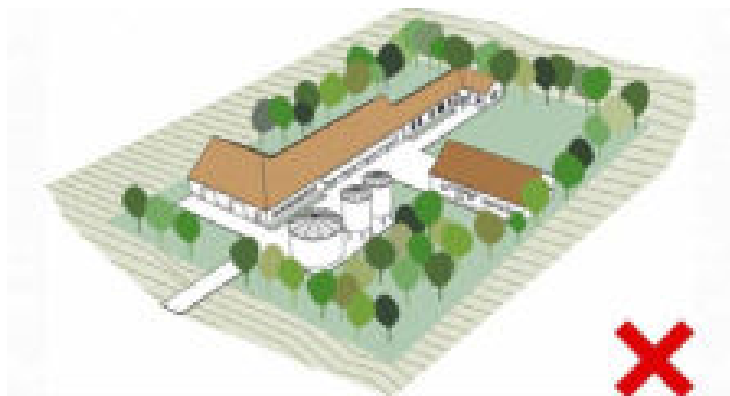
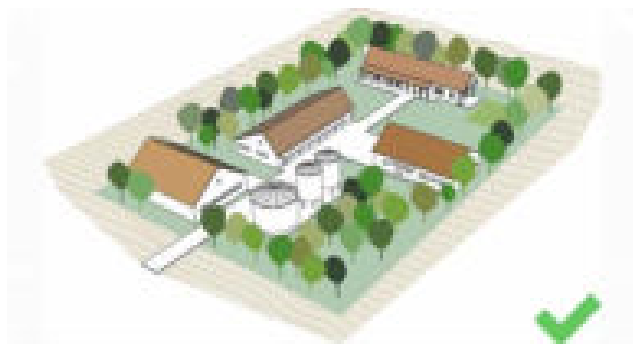
Beépítés

A külterületen jelenleg az szolgáltató épület, a kolostorrom és a majorság található.

Javasoljuk, hogy a település külterületén az országos szabályozásnak megfelelő módon, kis, egyszerű épületek épüljenek, kis együttesekbe szerveződve, a táj és a látvány zavarása nélküli kialakítással, természetes anyaghasználatával. Az együttesek mellett összefüggő, nagy területű szilárd térburkolat nem alakítható ki.

Ezeknél az épületeknél a hagyományos színek alkalmazása (fa, cserép) ajánlott.

Természeti táj

A település külterületén legelőt, rétek és erdős területek találhatóak. Ezek határai a földek művelésére vonatkozó jogszabályok alapján változtathatóak, általános elvként elmondható, hogy a kialakult külterületi természeti táj szerves része a település arculatának, gazdagítva annak változatos megjelenését.

Őshonos növények megőrzése, telepítése

Kialakult állapot, és a fejlesztések előfeltétele a táj arculatának alakításában az őshonos növények telepítése, alkalmazása.

E folyamatot a természeti környezet gazdája, az Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság szakértő természetvédelmi felügyelői ellenőrzik és irányítják.

Helyi épített és természeti értékek felsorolás

1. A településképi szempontból jelentős terület telkei Hrsz:
1-18, 19/2-41, 45-50, 64-71, 73-75, 77-82, 104-124,
126-152, 230-232,
2. Helyi védelemre javasolt épületek
 1. Fő utca 6. hrsz.7. Lakóépület
 2. Fő utca 12. hrsz.13. Lakóépület
 3. Fő utca 14. hrsz.15. Lakóépület
 4. Fő utca 17. hrsz.18. Lakóépület
 5. Fő utca 37. hrsz.37. Lakóépület
 6. Fő utca 39. hrsz.39. Lakóépület
 7. Fő utca 42. hrsz.41. Lakóépület
 8. Fő utca 63. hrsz.66. Lakóépület
 9. Fő utca 77. hrsz.114 Lakóépület
 10. Fő utca 103. hrsz.139. Lakóépület
 11. Fő utca hrsz.82. Református templom

Országos jogszabály által védett objektumok, területek

Műemléki védelem

Országosan védett műemlék Háromhegyi pálos kolostor és környezete

Kolostor: M1 Tsz:992, Hrsz:022/1

Környezet: Tsz: 6803

Zempléni Tájvédelmi Körzet

Martonyi község közigazgatási területének külterülete természetvédelmi védelem alatt áll.

Natura 2000

Natura 2000 európai védelem alatt álló területek (Lásd Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatását!)

Egyedi táji érték

(Lásd Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatását!)

Világörökségi védelem

Az Aggteleki karsztbarlangok világörökségi védelem alatt állnak, ami a felszíni telkeken is be van jegyezve.

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA ÉPÜLETEK

8

Megóvott utcakép helyreállított kerítésekkel, festett vakolatos homlokzattal, cserépfedéssel

Meglévő épület bővítése a telek mélységében, tereplejtéshez igazodás, hagyományos formák és anyaghasználat, modern részletek, egyszerűség

Hagyományos szemlélettel épített falusi lakóépület egyszerű, modern formavilággal.

Martonyi egyik szépen helyreállított épülete. Sima vakolat, festés, modern, de környezetéhez igazodó kerítés és nyílászárók. Színezése is korrekt.

Az Önkormányzat új építésű (részben átépített) Községi épülete a korszerű épület környezethez igazodásának szép példája. megtartották az udvaron a kutat is a hátsó pince épületet. Az utcai nyílászáró még alakítható.

Egy szakszerűen felújított szép lakóépület a Fő utcában.

Hagyományos épület bővítése
összetett funkciós épületrésszel,
egyszerű és hagyományos
anyaghasználat, modern
részletek

Hagyományos épület az utca
felé, modern szemléletű bővítés
az udvar belseje felé
hagyományos
anyaghasználat.

Külföldi példa. Modern épület
hagyományos formavilággal, az
udvar felé modern
anyaghasználat

Hagyományos keresztcsűr átépítve lakó funkcióval, modern részletekkel

Hagyományos tömegű keresztcsűr új funkcióval, modern részletekkel

Újjáépített keresztcsűr új funkcióval. Belső képp

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA KÖZTERÜLET

9

Közüintézmény hagyományos tömegformálással, modern részletekkel, kiegészítésekkel. Egyszerű kapcsolat a környezet változó terepalakulataival

Település közterének kialakítása. Változatos, de tájjellegű utcabútorok, centrális térszervezés, változatos utcabútorok hagyományos anyaghasználattal, egyszerű szökőkút-vízesés

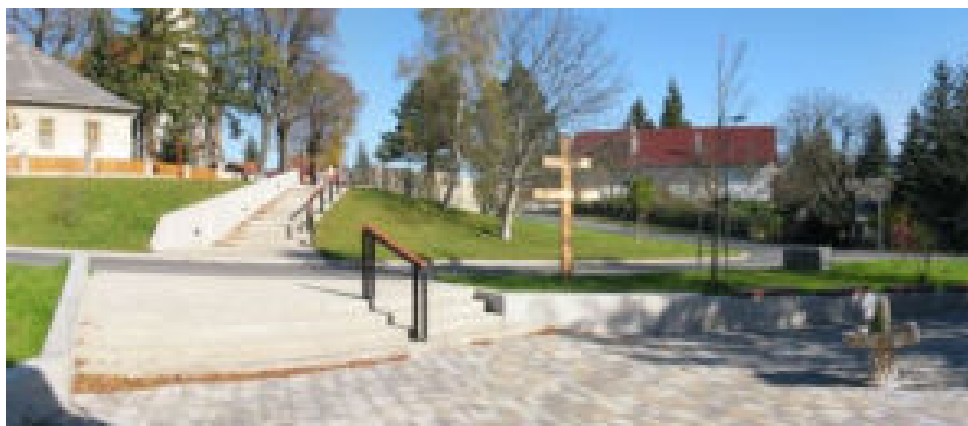
Tájjellegű anyagokból egyszerű tömegformálású autóbusz váró

Visszafogott színű, egyszerű agyagformálású közterületi burkolat egyszerű és modern közterületi bútorokkal..

Közterület szintkülönbségének áthidalása egyszerű, tájjellegű anyagokkal és formával.

Közterületen szintkülönbség áthidalása egyszerű formákkal, anyagokkal, akadálymentes módon

JÓ PÉLDÁK BEMUTATÁSA TERMÉSZETI KÖRNYEZET

10

Lakóépület díszítése
hagyományos, tájjellegű
növényzettel

Lakóépület díszítése
hagyományos, tájjellegű
változatos növényzettel

Közterületi park díszítése
változatos virágzó és színes
levelű növényzettel eltérő
növénymagassággal

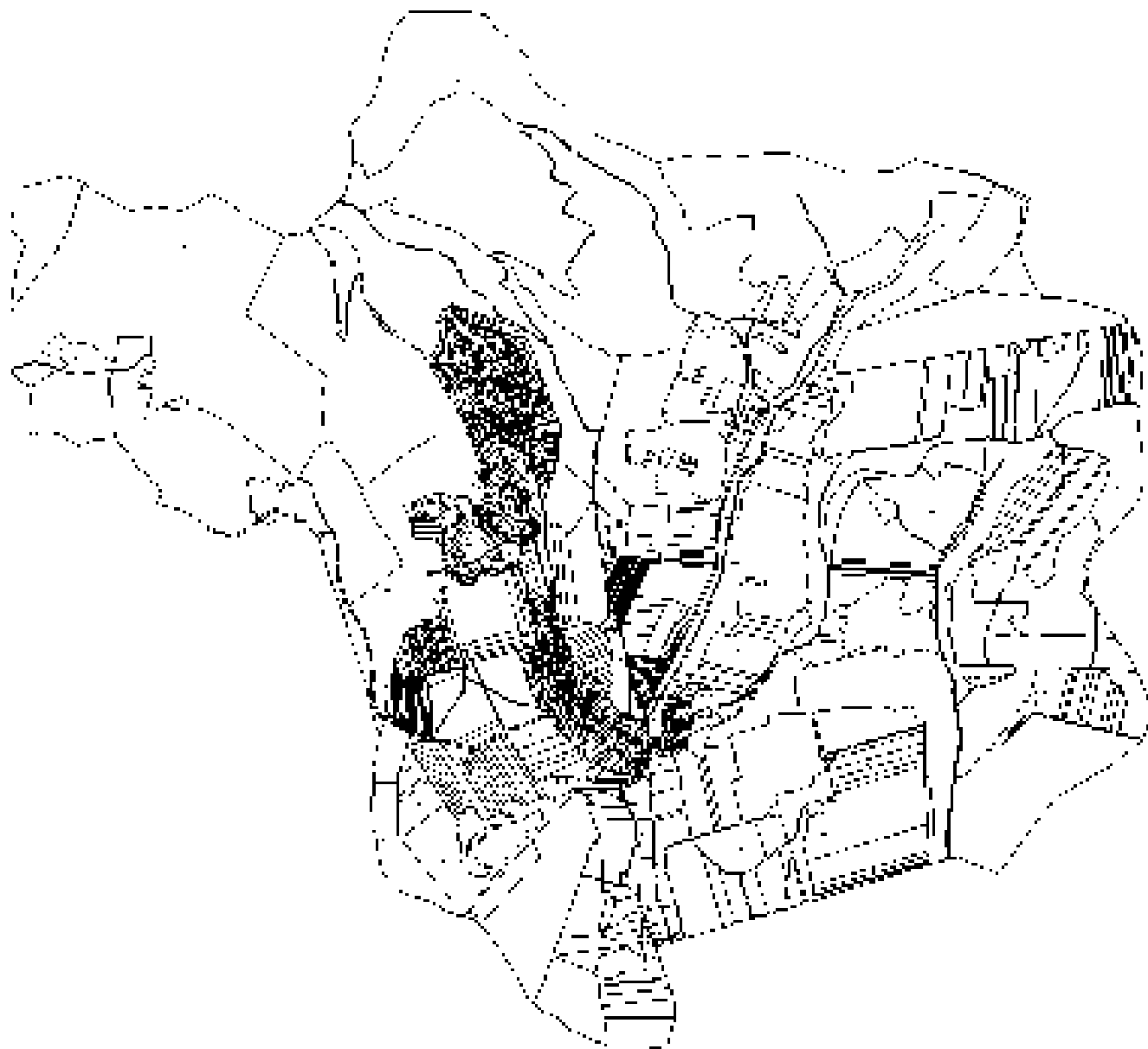
A természeti táj s a belterületi park szerencsés egyesítése gondosan telepített dísznövényekkel kiegészítve

Őshonos háttértáj előtt cserepes dísznövények elhelyezése

Külső és belső tér egyesítése modern építészeti eszközökkel. A természeti táj beengedése a belső térbe.

Martonyi

MARTONYI TELEPÜLÉSI ARCULATI KÉZIKÖNYV 2017.

Készült a településképi védelméről szóló 2016. évi LXXIV. törvény, és a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012.(XI.8.) Kormány rendelet lapján.

Megbízó: Martonyi Község Önkormányzata

Vécsei István polgármester

Készítette: Kosdi Attila okleveles építészmérnök
műemléki szakmérnök, megbízott települési főépítész